

Verojalanjälki 2021

SISÄLTÖ

Tiivistelmä	1
Fortumin veroperiaatteet	3
Fortum veronmaksajana – arvonluonti	4
Vero- ja toimintaympäristömme vuonna 2021	8
Fortumin veroasioiden hallinta	10
Fortumin verokontribuutio vuonna 2021	15
Maakohtainen verotus	17
Keskeiset termit ja määritelmät ja linkkejä olennaisiin lisätietoihin	22

Tiivistelmä

Fortum maksaa veroja toimintamaihinsa niiden verolainsäädännön mukaisesti. Fortumin maksamien verojen kokonaismäärä vuonna 2021 oli 1 398 miljoonaa euroa maksettavia veroja ja 1 439 miljoonaa euroa tilitettäviä veroja. Pääasialliset toimintamaat ovat Suomi, Ruotsi, Venäjä ja Saksa.

Fortum on sitoutunut vastuulliseen veroasioiden hallintaan säännösten ja lakien tarkoituksen mukaisesti. Tämä on ratkaisevan tärkeää osakkeenomistajillemme, paikallisyhteisöillemme ja työntekijöillemme. Koska verotus on aina seurausta liiketoiminnasta, lähestymistapamme verostrategiaan ja -suunnitteluun perustuu liiketoiminnan tarpeisiin. Verot ovat yksi huomioon otettava tekijä. Verotus ei ohjaa liiketoimintaratkaisujamme, mutta Fortum-konsernin verotiimin tehtävänä on tukea niitä. Ottamalla eri sidosryhmät huomioon varmistamme oikeutuksen toiminnallemme, investointien toteutumisen, toimintojen tehokkuuden sekä sidosryhmille maksettavat tuotot.

Fortum toimii energiasektorilla, jolle ovat ominaisia pääomavaltaiset pitkän aikavälin investoinnit. Ilmastositoumuksemme edistää siirtymistä kohti puhdasta energiaa tarkoittaa, että liiketoimintamme muuttuu. Lisäksi verojärjestelmässä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Uskomme,

että tulevaisuuden verolainsäädännön on oltava selkeää, ennustettavaa ja yksinkertaista, jotta voimme saavuttaa tavoitteemme ja edistää investointeja puhtaaseen energiaan.

Uniperin enemmistöomistajana Fortum on yhdistellyt Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen, ja Uniperin kokonaisverokontribuutio sisältyy tähän raporttiin.

Lähestymistapamme luo myös perustan veroasioiden hallinnan kehittämiseksi sekä keskusteluihin ja julkisiin kuulemisiin osallistumiselle. Samalla sijoittajat, kansalaisjärjestöt ja muut sidosryhmät saavat olennaista tietoa, joka edistää entistä oikeudenmukaisempia ja kestävämpiä verotusjärjestelmiä. Toimimme näin esimerkiksi uuden energiaverodirektiivin yhteydessä. Tämä työ on keskeistä paitsi yritysvastuumme myös Fortumin toiminnan tarkoituksen – For a cleaner world – kannalta.

Tässä raportissa käsittelemme arvonluontia toiminnoissamme, kuvaamme tämänhetkistä vero- ja toimintaympäristöämme ja raportoimme kokonaisverokontribuutiomme pääasiallisissa toimintamaissamme ja maissa, joissa meillä on holding- ja rahoitusyhtiöitä. Lisäksi tässä raportissa esitetään pääkohdat yhtiön hallituksen hyväksymistä veroperiaatteista sekä kattavampaa tietoa verojen raportoinnista tilinpäätöksissämme ja tietoa verotusta koskevista oikeudenkäynneistä.

Näin luet Fortumin verojalanjälkeä

Kymmenvuotisen kokemuksen perusteella tiedämme, että eri sidosryhmien tarpeet ja vaatimukset tietoon liittyen vaihtelevat. Tavoitteemme on auttaa lukijaa ymmärtämään Fortumin veroperiaatteita ja veronmaksuamme kokonaisuutena. Tavoitteestamme huolimatta jotkin raporttimme osiot vastaavat muita paremmin sidosryhmäkohtaisia tarpeita. Tämän raportin päätarkoituksena on hyödyttää osakkeenomistajia, sijoittajia ja valtionhallintoa. Lisäksi uskomme, että:

- Veronviranomaisille on hyödyllistä saada tietoa Fortumin veroperiaatteista, hallinnosta, veroasioiden hallinnasta sekä riskinarvioinnista ja sisäisestä valvonnasta.
- Työntekijöitä saattavat kiinnostaa osiot, joissa käsitellään veroperiaatteitamme, hallintoamme, toimintaympäristöämme, arvoketjuamme ja kokonaisverokontribuutiotamme.
- Kansalaisjärjestöjen kannalta olennaisimpia aiheita voivat olla veroperiaatteemme, hallintomme, efektiivisen tuloverokannan laskenta, maakohtaiset tiedot, matalan verotuksen maita koskeva yhteenveto sekä luettelo yrityksistämme ja toimintamaistamme.

Fortumin 10. verojalanjälkiraportti – raportointimme kohokohtia

Fortum on julkaissut verojalanjälkensä vuodesta 2012 alkaen. Veroraportoinnissamme on tapahtunut paljon viimeisen vuosikymmenen aikana. Tämä johtuu osittain lainsäädännöllisistä muutoksista, mutta pääasiallisesti kuitenkin siitä, että pyrimme olemaan avoimia ja läpinäkyviä toiminnassamme, erityisesti verotuksen osalta.

Ensimmäinen, vuonna 2012 julkaistu verojalanjälkemme oli kaksisivuinen ja se julkaistiin osana Fortumin Kestävän kehityksen raporttia. Verotuksen maakohtaiseen raportointiin sisältyi kuusi maata: Suomi, Ruotsi, Venäjä, Norja, Puola ja Viro. Jo vuoden 2012 verojalanjälki sisälsi luettelon väliyhteisölainsäädännön mukaisesti toimivista yhtiöistä sekä tiedot käynnissä olevista verovalituksista.

Tänään, kymmenen vuotta myöhemmin, Fortum julkaisee erillisen verojalanjälkiraportin – kuten olemme tehneet vuodesta 2015 alkaen. Nykymuotoisen raportin tärkeitä osioita ovat muun muassa kuvaukset verotoiminnon rooleista ja vastuista, veroasioita käsittelevästä organisaatiosta sekä hallituksen hyväksymistä veroperiaatteista. Lisäksi nykyisessä raportissa verotuksen maakohtaiseen raportointiin sisältyvät kaikki EU-maat sekä EU:n ulkopuoliset maat, joissa Fortumilla on liiketoimintoja. Kokonaisveronmaksuamme ilmaisevien lukujen lisäksi verojalanjälkemme sisältää toimintamaiden kuvaukset, jotka kuvaavat pääpiirteittäin toimintamaiden maakohtaisia tietoja sekä tietoja väliyhteisölainsäädännön mukaisesti toimivista yhtiöistä.

Fortum ja verotus

Fortumin periaatteiden mukaista on maksaa verot jokaisen konserniyhtiönsä tuloksesta, tuotannosta, työllistämisestä ja kiinteistöistä kunkin maan paikallisten säännösten mukaan.

Fortum toimii osakkeenomistajiensa intressien mukaisesti ja ottaa huomioon verotukselliset näkökulmat:

- huolehtimalla Fortumin kokonaisstrategiaa tukevista menettelyistä,
- varmistamalla, että veroasioden hoito on voimassa olevien lakien ja säännösten mukaista sekä
- kiinnittämällä erityistä huomiota avoimeen, oikeaan ja ajallaan veroviranomaisille ja sijoittajille annettavaan säännösten mukaiseen tietoon.

Fortumin tavoitteena on hoitaa veroasiat tarkoituksenmukaisesti verotuksen minimoinnin sijaan. Verotukselliset näkökohdat otetaan huomioon päätöksiä tehtäessä ja ne voivat vaikuttaa esimerkiksi toimintojen sijoitusmaan valintaan. Fortumin periaatteena on keskittää konsernitoimintojaan EU-maihin ja välttää veroparatiiseja. Fortumilla on osakkeenomistuksia kahdessa veroparatiisiyhtiössä, vakuutus teknisistä syistä kokonaan omistetussa captive-vakuutusyhtiössä Guernseyllä ja osuus tutkimus- ja kehityssijoituksia tekevässä Nature Elements Asia Renewable Energy and Cleantech Fund L.P.:ssä, joka sijaitsee Cayman-saarilla. Molempien yhtiöiden tulot verotetaan Fortumin osalta normaalisti Suomessa.

Vuonna 2012 Fortum käynnisti kaksi verovalitusprosessia. Ruotsissa tehtiin verovalitus korkojen vähennysoikeudesta laskettaessa verotettavaa tuloa ja Belgiassa rahoitusyhtiön verotuksesta. Valituksiin odotetaan ratkaisua vuoden 2015 kuluessa. Asiasta kerrotaan tarkemmin [Tilinpäätöksen 2012](#) puolella.

Vuonna 2012 Fortumin kokonaisverokanta oli 29,0 % (562 miljoonaa euroa). Fortumin tilikaudelta maksettavien tuloverojen osuus tästä oli 203 miljoona euroa.

Tilikaudelta maksettavat verot, 2011-2012

Milj. euroa	Suomi		Ruotsi		Venäjä		Puola		Viro		Norja		Muut maat		Yhteensä	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Tuloverot ¹⁾	97	105	93	154	1	-1	2	1	1	0	0	0	9	26	203	285
Tuotantoverot	49	68	140	142	2	2	1	1	0	0	0	0	1	0	193	213
Työnantajamaksut	4	3	28	27	4	3	1	1	1	1	2	2	1	2	41	39
Kiinteistöverot	12	12	86	87	19	14	5	5	0	0	1	1	2	2	125	121
	162	188	347	410	26	18	9	8	2	1	3	3	13	30	562	658

¹⁾ Tuloverot sisältävät kauden verotettavaan tuloon perustuvat kuluksi kirjatut verot sekä edellisten tilikausien tuloverojen oikaisut. Taulukko ei sisällä tulleeja, vakuutusmaksuveroja, vähennyskelvottomia arvonnisäveroja, tukia ja sosiaalimaksuihin liittyviä eläkemaksuja

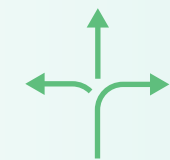
Fortumin veroperiaatteet

Fortum toimii energiasektorilla, jolle ovat ominaisia pääomavaltaiset pitkän aikavälin investoinnit. Vaikka liiketoimintamme on pitkäjänteistä, siihen kohdistuu useita nopeita muutoksia. Ilmastotavoitteet ja strategiamme päätavoitteet edellyttävät merkittäviä muutoksia toimintaan sekä monien uusien verosäännösten noudattamista. Siksi ennustettavuus ja varmuus ovat meille erittäin tärkeitä myös verotuksessa. Ratkaisumme näihin haasteisiin on vastuullinen veroasioiden hallinta. Tämä tarkoittaa, että noudatamme Fortumin hallituksen vahvistamia veroperiaatteita. Strategiset ja toiminnalliset tavoitteemme ovat verojen suunnittelun ja optimoinnin lähtökohta. Noudatamme lakia ja kunnioitamme lain tarkoitusta. Lisäksi arvioimme liiketoimintaamme ja ratkaisuihimme liittyvät riskit ja epävarmuustekijät. Verosäännöt ovat monimutkaisia, eivätkä ne ole aina selkeitä. Vastuullisen veroasioiden hallinnan ei tulisi koskaan luoda riskiä liiketoiminnoissa, vaikka verot tai verotuloja koskeva intressi voivat sinänsä olla riski toiminnoille. Vastuullinen veroasioiden hallinta varmistaa investointien jatkumisen, toimintojen joustavuuden ja tehokkuuden sekä osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille maksettavat tuotot.

Hallitsemme veroriskiä samojen periaatteiden mukaisesti kuin muitakin liiketoimintariskejä. Kun teemme liiketoimintaa koskevia päätöksiä, otamme huomioon asian olennaisuuden sekä veroseuraamukset ja tehokkaiden riskinhallintatoimien kustannukset. Noudatamme sääntöjä, mutta olennaisesti kysymyksiin on kiinnitettävä sitäkin enemmän huomiota päätöksentekoprosessissa. Raportoimme liikeluomme paikallisten sääntöjen ja vaatimusten mukaisesti. Verovaikutusten arvioimisen lisäksi otamme huomioon myös monia muita näkökohtia, kuten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät vastuut sekä maineen ja taloudelliset vaikutukset. Tavoitteenamme on luoda ymmärrystä toimintamme jalanjäljen ja verojalanjälkemme välisistä yhteyksistä. Kiinnitämme erityistä huomiota maineeseemme sidosryhmien keskuudessa laajemmin.

Fortum Oyj:n hallituksen hyväksymät ja Fortumin toimintaohjeeseen sisältyvät veroperiaatteet on julkaistu Fortumin verkkosivuilla englanniksi ► **Fortumin veroperiaatteet (englanniksi)**

Verostrategia lyhyesti

Muutoksen hallinta

Liiketoiminnan tuntemus

Ennakoivuus

Läpinäkyvyys

Muutos on jatkuvaa, mutta energiamurros ja uudet menettelytavat lisäävät verojen hallintaan liittyviä muutoksia. Meidän on oltava **valmiita** näihin muutoksiin. Varmistamme sen **kunnioittamalla** säädösten tarkoitusta ja etsimällä konkreettisia ja optimaalisia ratkaisuja liiketoiminnalle keinotekkoisten järjestelyjen sijaan. **Raportoimme** läpinäkyvästi liiketoimintaa tukevista ratkaisuistamme ja **hallinnostamme** sidosryhmille, jotta keskeiset sidosryhmät voivat ymmärtää ratkaisujamme ja asemaamme.

VEROPERIAATTEIDEMME PÄÄKOHDAT OVAT SEURAAVAT:

VEROTUSTA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN – Meillä on yhdenmukainen vaatimustenmukaisuuden prosessi, jolla varmistetaan säännösten noudattaminen toiminnoissamme sekä verojen asianmukainen ja oikea-aikainen maksaminen toimintamaissamme. **LIIKETOIMINTARAKENNE** – Käytämme vain kaupallisiin näkökohtiin perustuvia liiketoimintarakenteita, jotka ovat liiketoimintojemme mukaisia ja joissa on todellista sisältöä. Emme pyri säännösten tarkoitukselle vieraisiin veroetuihin.

VEROASIOIDEN HALLINTA – Olemme sitoutuneet jatkuvaan kehittämiseen, jotta voimme varmistaa veroasioiden vastuullisen hallinnan ja kestävät periaatteet. **VEROSUUNNITTELU** – Kunnioitamme lain tarkoitusta. Kunnioitamme myös osakkeenomistajien etuja ja pyrimme poistamaan kaksinkertaisen verotuksen. **ULKOISET SUHTEET** – Fortum käy keskustelua valtionhallinnon ja veroviranomaisten kanssa verojen, verosäännösten ja verotukseen liittyvien menettelytapojen vaikutuksesta yhtiöön. **RAPORTOINTI SIDOSRYHMILLE** – Olemme sitoutuneet varmistamaan, että sidosryhmämme ymmärtävät verotukseemme liittyvät tärkeät tekijät ja että veroraporttimme antama tieto on oleellista ja oikeaa.

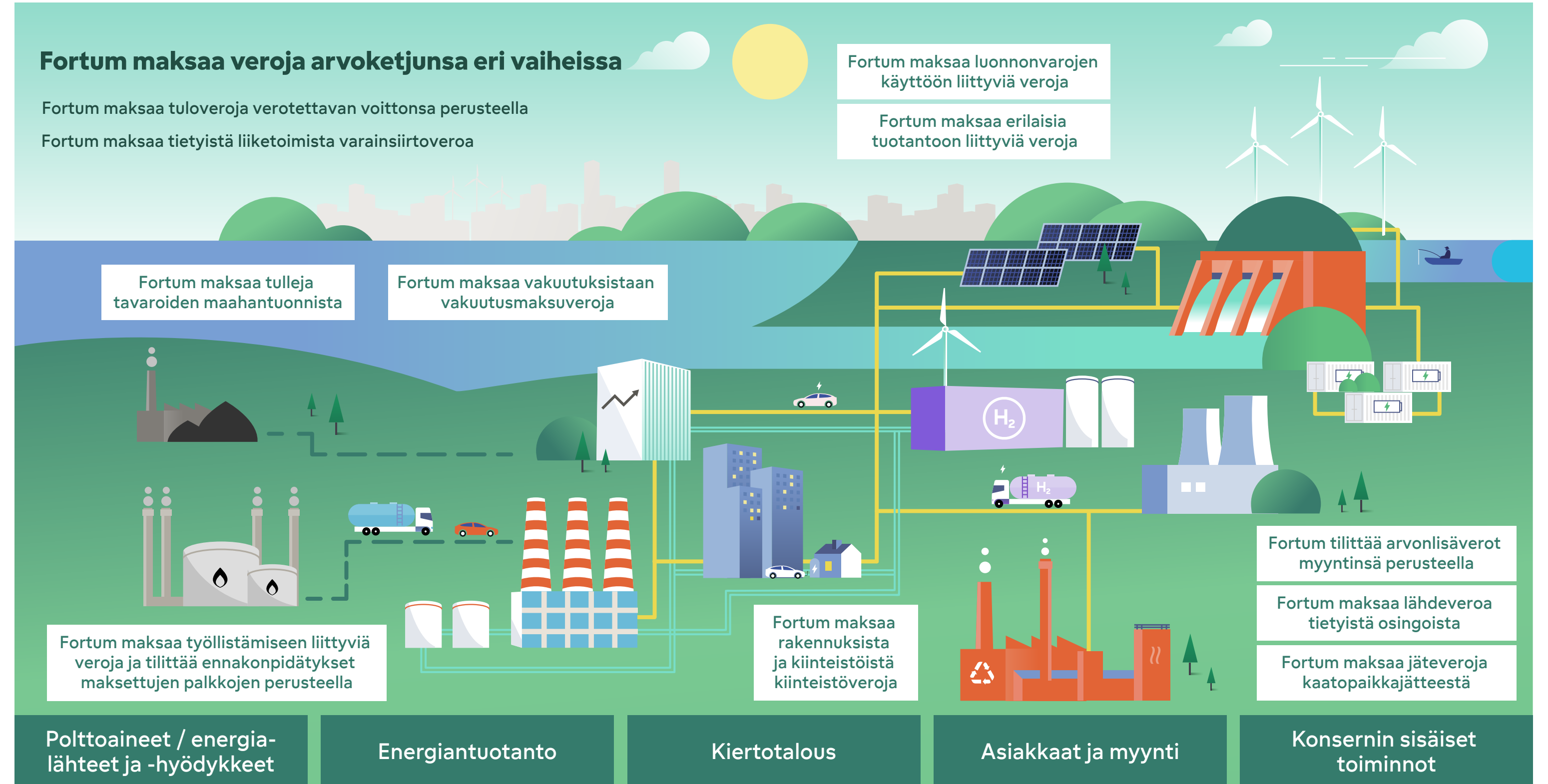
Fortum veronmaksajana – arvonluonti

Fortumin arvoketju ja verojalanjälki

Verojen maksaminen yhtiön toimintamaissa on yksi tapa, jolla Fortumin yhtiöt antavat panoksensa yhteiskuntaan. Maksamme veroja arvoketjumme eri vaiheissa. Sekä arvoketju että arvonluonti arvoketjussa ovat verojen maksamisen perusteita. Oheinen kuva havainnollistaa liiketoimintamme verojalanjälkeä. Siinä on kuvattu Fortumin arvoketju ja kaikki verotuskohteet.

Kansainvälisessä liiketoiminnassa yksi verotukseen liittyvistä kysymyksistä on veromaksujen jakautuminen eri maiden kesken. Useimpien yritysten maksamien verojen osalta on selvää, mihin maahan nämä verot maksetaan. Yrityksen tuloverot määräytyvät kannattavuuden mukaan ja sillä perusteella, miten kyseinen maa arvioi verotettavaa tuloa eli arvonluontia. Siksi on tärkeää tunnistaa asianmukaisesti liiketoimintoihin osallistuvat Fortumin toiminnot, jotta voidaan määrittää, missä voitot syntyvät.

Yleisesti Fortum-konsernin strategia ohjaa ja asemoi yhtiön toimintaa paikallisilla energiamarkkinoilla. Energian – sähkön, hyödykkeiden ja lämmön sekä kierrätys- ja jätehuoltoratkaisujen – tuotanto ja myynti ovat vahvasti paikallisia toimintoja. Keskeisiä kannattavuustekijöitä ovat investoinnit ja voimalaitokset. Kaikki maksamamme verot ovat paikallisia. Yli 92 % verokontribuutiostamme kohdistuu maihin, joissa meillä on paikallista tuotantoa ja tuotantoon liittyvää omaisuutta. Jäljelle jäävä osa maksetuista veroista liittyy hyödykkeiden kaupan sekä rahoitus- ja palvelutoimintojen paikallisiin voittoihin osana kansainvälistä liiketoimintaamme. Konsernin sisäisissä rajat ylittävissä liiketoimissa noudatamme markkinaehtoperiaatetta.

Arvoketjun, arvonluonnin ja verokontribuution välinen suhde

Arvonluonti liiketoiminnassa on verojen maksun ja veronmaksukyvyn perusta. Liiallinen kontribuutio mille tahansa sidosryhmälle heikentää taloudellisia mahdollisuuksia investoida esimerkiksi sähköntuotannon hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Koska arvo syntyy liiketoiminnoissa, verokontribuution tulisi olla tasapainoinen riippumatta siitä, perustuuko se voittoihin, omaisuuden arvoon, käytettyihin polttoaineisiin tai johonkin muuhun.

Kaikkien liiketoimintojen tarkoituksena on luoda arvoa, jotta voidaan varmistaa toimintojen edellyttämä taloudellinen vahvuus. Arvonluonnin taso riippuu toimintojen luonteesta. Esimerkiksi voimala tuottaa sähköä ja luo osakkeenomistajille, asiakkaille, valtiolle, kunnille ja työntekijöille arvoa energian muodossa ja jakokelpoisina varoina sekä voitoista, työn tekemisestä, omaisuudesta ja polttoaineista maksettavina veroina.

Arvonluonnista arvoketjussa maksetaan veroja toiminnan aikana. Vastaavasti toiminnan lopettamisen kustannukset vaikuttavat arvonmuodostukseen käyttöönsä lopussa veronmaksukyvyn kautta, koska veropohja pienenee. Koska verokontribuutio perustuu liiketoimintaan, huonosti suunnitellulla verojärjestelmällä voi olla negatiivinen vaikutus sekä arvonluontiin että sähköntuotannon hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Uskomme, että verosääntöjen suunnittelun tulisi aina olla tasapainossa liiketoimintaetujen kanssa, jotta arvonluonti on optimaalista kaikille sidosryhmille.

Tulevaisuuden kannalta on otettava huomioon, että arvoketjussa energiaverotuksen osalta pääosa verotuloista perustuu tällä hetkellä fossiilisten polttoaineiden käyttöön. Tämä veropohja katoaa hiilestä luovuttaessa, mikä vaikuttaa myös kontribuutioon sidosryhmille. Vaikka nykyiset säännöt tukevat meneillään olevaa siirtymistä hiilineutraaleihin toimintoihin, meidän on oltava valmiita siihen, että tilanne muuttuu.

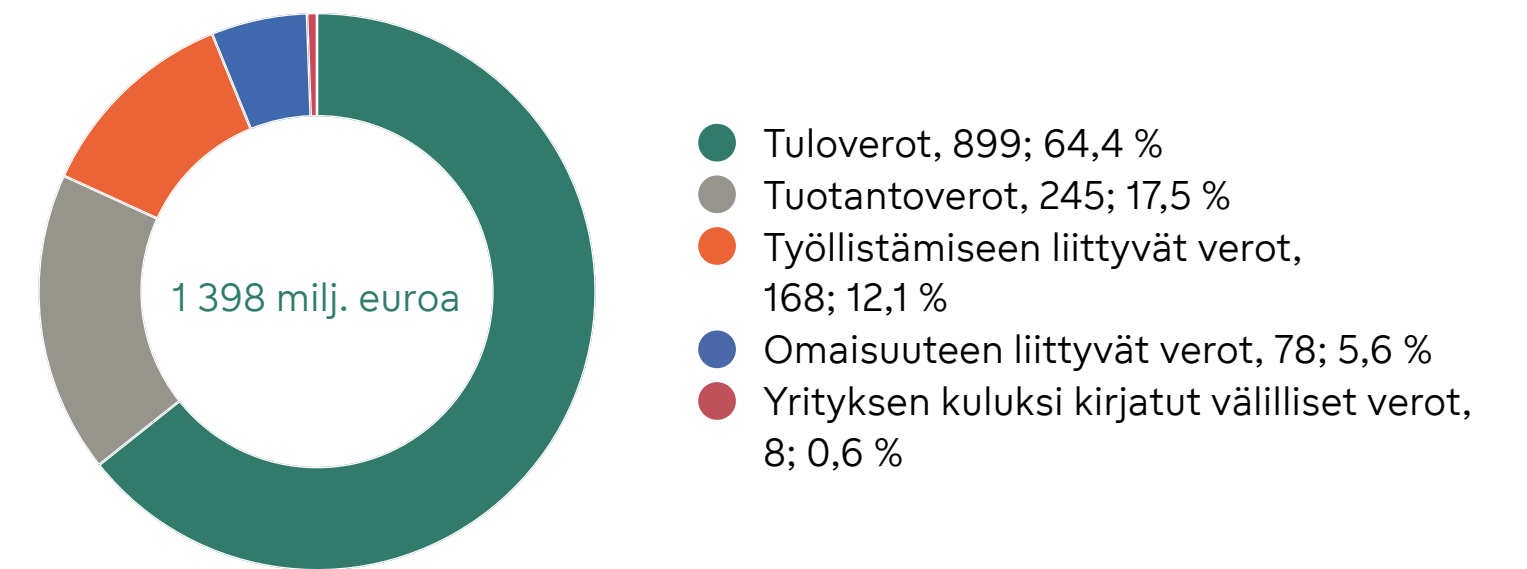
Nykyisten arvoketjujen ymmärtäminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voimme asianmukaisesti tunnistaa verotuksen kannalta olennaisen arvonluonnin verokontribuutiota varten. Perinteistä energiantuotantomallia tuetaan nyt innovaatioilla ja digitaalisilla ratkaisuilla, mikä muuttaa liiketoimintamallin ydintä ja tulevaisuuden arvoketjua pääomavaltaisissa liiketoiminnoissa. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää uusia energialähteitä ja synnyttää uusia teknologioita ja ratkaisuja, jotka liittyvät esimerkiksi vetyyn. Tämä tarkoittaa jälleen merkittäviä uusia investointeja ja arvonluontia pitkällä aikavälillä. Ajoitukseen liittyy useita veronäkökohtia investointien koko elinkaaren aikana.

Fortumin maksamien verojen määrä ja luonne näkyvät kokonaisverokontribuutiossamme, joka vuonna 2021 oli 2 838 miljoonaa euroa (2020: 1 724 milj. euroa), josta 1 398 miljoonaa euroa (2020: 665 milj. euroa) oli maksettavia veroja ja 1 439 miljoonaa euroa (2020: 1 059 milj. euroa) tilitettäviä veroja. Suomi, Ruotsi, Venäjä ja Saksa ovat suurimmat tuotantomaamme. Vuonna 2021 tilikaudelta maksettavat verot olivat Suomessa 169 miljoonaa euroa (2020: 91 milj. euroa), Ruotsissa 154 miljoonaa euroa (2020: 118 milj. euroa), Saksassa 564 miljoonaa euroa (2020: 139 milj. euroa) ja Venäjällä 152 miljoonaa euroa (2020: 126 milj. euroa).

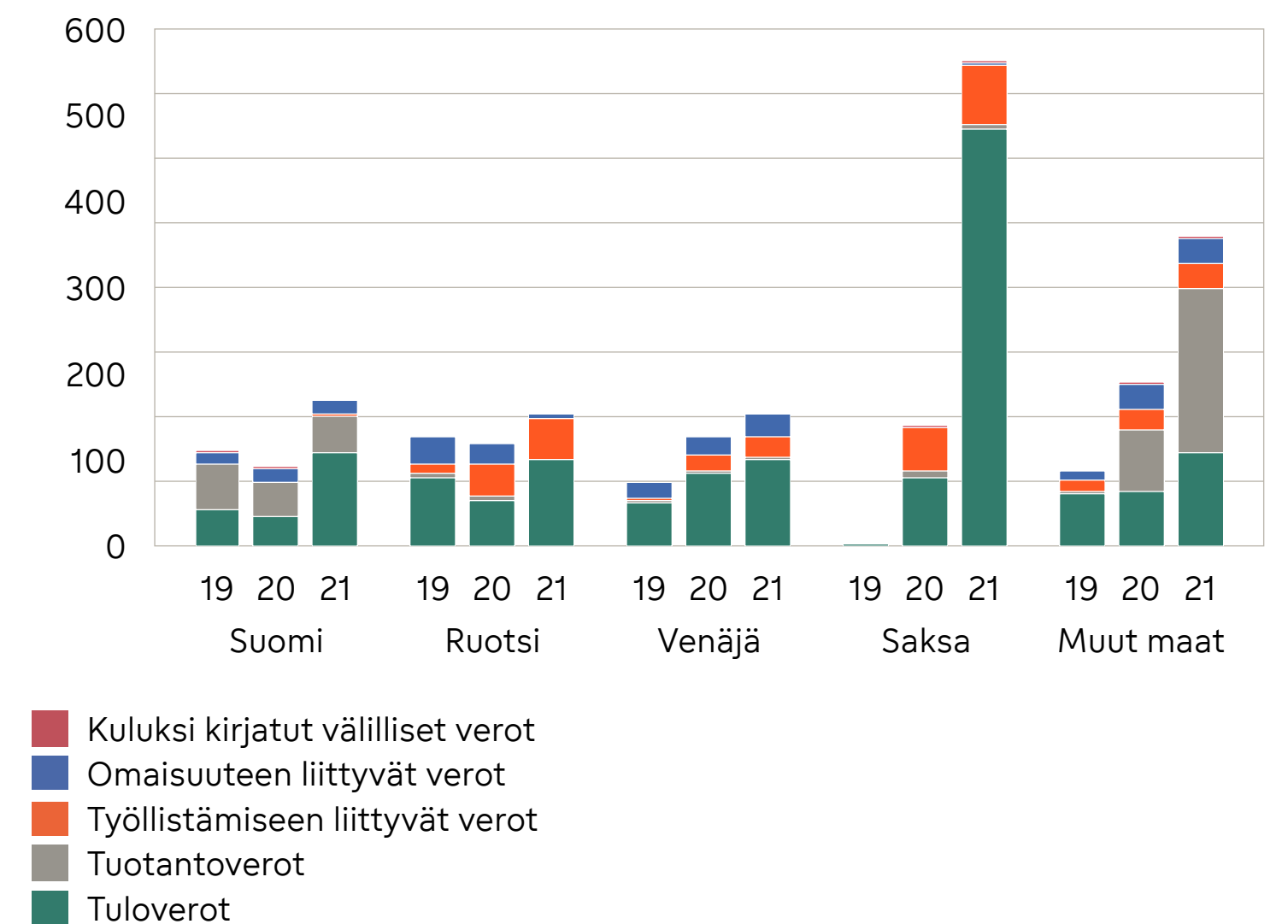
Tilikaudelta maksettavat verot sisältävät yrityksen tuloverot (ilman laskennallisia veroja), tuotantoverot, työllistämiseen liittyvät verot, omaisuuteen liittyvät verot ja yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot.

Tilikaudelta tilitettäviä veroja ovat arvonlisävero, palkoista perittävät ennakonpidätykset, asiakkailta perityt valmisteverot ja lähdeverot. Tuloverot maksetaan verotettavasta voitosta. Fortum maksaa myös muita veroja, jotka perustuvat esimerkiksi polttoaineen käyttöön, jätteisiin, tuotantokapasiteettiin tai kiinteistön arvoon. Tulokseen perustumattomat verot muodostavat suurimman osan maksettavista veroistamme. Näin maksamiemme verojen määrä suhteessa tilinpäätöksen tulokseen (kokonaisverokanta) kasvaa, jos tuloksemme heikkenee.

Maksettavat verot 2021, milj. euroa ja %

Tilikaudelta maksettavat verot maittain, milj. euroa

Arvoketju ja verokontribuutio

Verokontribuutio riippuu aina liiketoiminnan luonteesta eli toiminnan jalanjäljestä, siis arvoketjusta ja arvonluonnista. Mitä suurempi toiminnan jalanjälkemme on tietyssä maassa, sitä enemmän olemme riippuvaisia kyseisen maan infrastruktuurista ja säännöksistä. Jalanjälki on vastaavasti pienempi toiminnoilla, joissa ei tarvita merkittävää omaisuutta eikä suurta henkilöstömäärää. Näiden toimintojen verojalanjälki ei olekaan verrattavissa varsinaisiin tuotantomaihin, ja siksi niiden veron maksu rajoittuu voitosta maksettaviin tuloveroihin.

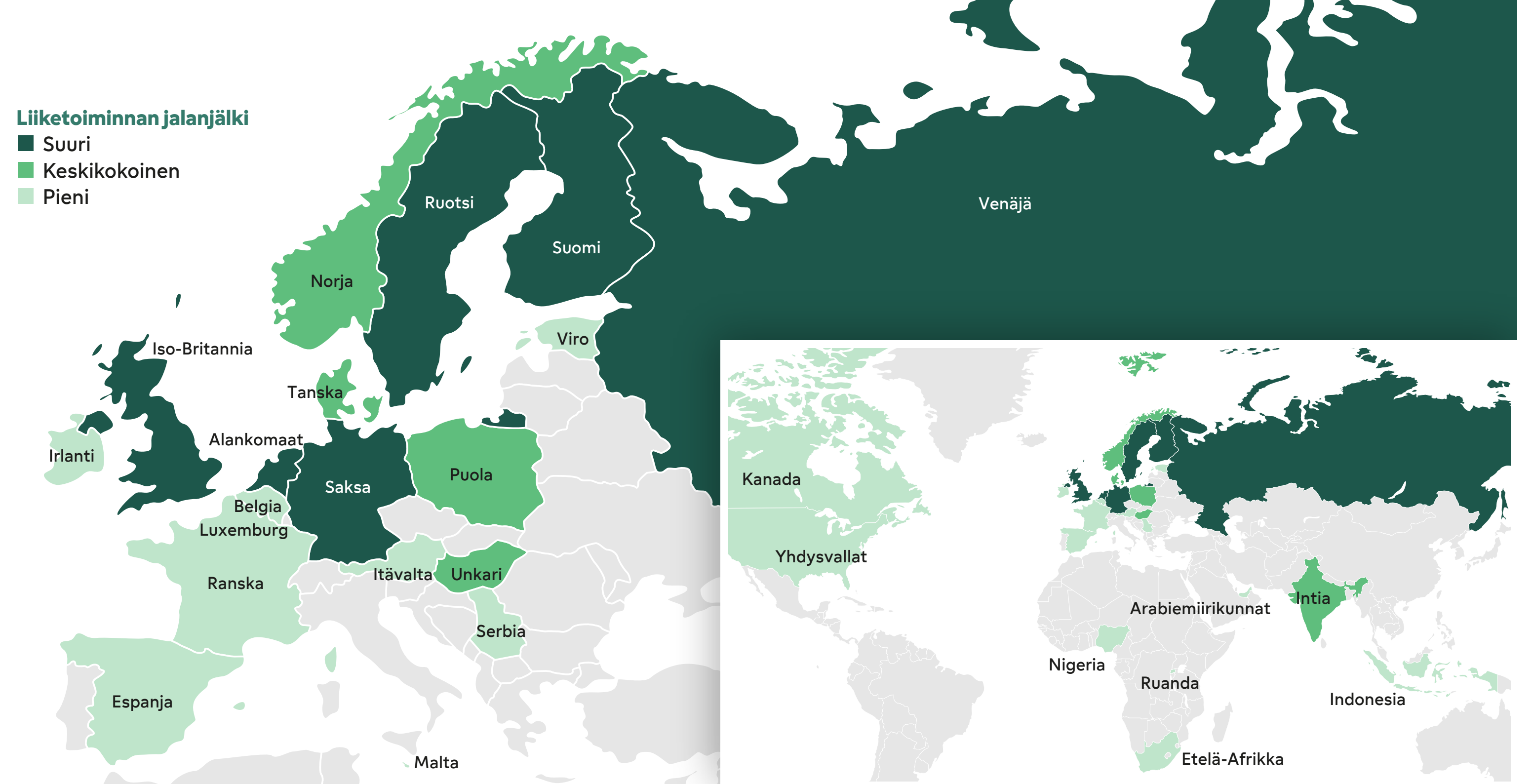
Kukin valtio määrittää veroasteensa eli tuloverojen ja muiden verojen tason. Tämän vuoksi on tärkeää ymmärtää toiminnan jalanjäljen luonne ja suhteuttaa se verojalanjälkeen. Kokonaisverokontribuutio on tärkeä, koska tulovero, jota kaikki toiminnot maksavat, perustuu vain toiminnan voittoihin (tai tappioihin). Tuemme Euroopan yritysverofoorum (EBTF) aloitetta, jonka tavoitteena on nostaa julkisen verokeskustelun tasoa ja keskittyä kokonaisverokontribuutioon, joka sisältää sekä maksetut että tilitetyt verot. Katso myös ► [EBTF verkkosivusto https://ebtfforum.org/ttc/](https://ebtfforum.org/ttc/).

Verojalanjälkemme laatu ja laajuus riippuvat toimintamme jalanjäljestä, kun taas verojalanjälkemme koko riippuu toimintamme laajuudesta. Liiketoiminnan **suuri jalanjälki** koostuu tuotantotoiminnoista, joiden perusteella maksetaan veroa voitoista, omaisuudesta ja tuotannosta sekä tilitetään monia muita veroja. **Keskikokoinen jalanjälki** koostuu palvelu-, myynti- ja kaupankäyntitoiminnoista, joilla on laajempi asiakaspohja. Liiketoiminnan keskikokoinen jalanjälki synnyttää myös arvonlisäverovelvoitteita yrityksen tuloveron ja palkkojen ennakonpidätyksen lisäksi. Katsomme, että liiketoiminnalla on **pieni jalanjälki**, jos sillä on vain rajallinen määrä asiakkaita ja toiminnot eivät välttämättä näy ulkoisesti. Pienen jalanjäljen toiminnoilla on yleensä pääasiassa yrityksen tuloveroon ja palkkojen ennakonpidätykseen liittyviä velvoitteita.

Oikeudellinen rakenne ei sinänsä vaikuta verojalanjälkeen muuten kuin siten, että nimelliset verokannat vaihtelevat eri maiden välillä. Fortumilla on yrityksiä 30 maassa.

Oheinen kuva havainnollistaa liiketoimintamme luonnetta ja jalanjälkeä:

Fortumin liiketoiminnan jalanjäljen vaikutus kokonaisverokontribuutioon

Verojalanjälkemme koon osalta taloudellinen ja maakohtainen raportointimme perustuu olennaisuuteen. Maksamistamme ja tilittämistämme veroista on lisätietoa jäljempänä tässä raportissa.

Fortum-konsernin osinkopolitiikka varmistaa vakaan, kestävän ja ajan myötä kasvavan osingon. Tämä velvoittaa meitä etsimään tapoja parantaa tehokkuutta ja kannattavuutta. Kokonaisverokontribuutiomme on panoksemme niihin yhteiskuntiin, joissa toimimme. Osingonjakomme suhteessa kokonaisverokontribuutioon (mukaan lukien lähdevero osingoista) oli 133 % vuonna 2019, 61 % vuonna 2020 ja 36 % vuonna 2021.

Yksi oikeudellisen yhtiörakenteemme tarkoituksista on suojata Fortum Oyj:n tasetta, varmistaa asianmukainen tulovirta Fortum Oyj:lle sekä varmistaa toimintojemme tehokas rahoitus niiden sijainnista riippumatta. Vakaus ja ennustettavuus ovat meille keskeisiä tekijöitä sijaintipaikan valinnassa. Tukitoiminnoissa EU-maat ja euromaat ovat ensisijainen valintamme kotimarkkinoiksi. Kaikki yrityksemme ovat listattuina tilinpäätöksessämme.

Lisätietoja on kappaleessa Verotuksen kokonaismäärä maittain.

Vero- ja toimintaympäristömme vuonna 2021

Hyvä verotusjärjestelmä on yksinkertainen, selkeä, tasapuolinen ja läpinäkyvä. Nämä periaatteet ovat arvokkaita yhä monimutkaisemmaksi muuttuvassa maailmassa. Verotus ei saa luoda esteitä liiketoiminnalle, investoinneille ja uusille teknologioille, vaan sen on tuettava maailmanlaajuista hiilestä luopumista tai oltava ainakin neutraalia.

Vuoden 2021 poliittiset ja taloudelliset painopisteet olivat verojen läpinäkyvyys, kansainvälisen yhdenmukaisuuden parantaminen, veronkierron ehkäisy sekä veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron vastaiset toimenpiteet, jotka johtivat uusien säännösten ehdottamiseen. Lisäksi kauan odotettu ehdotus uudistetuksi energiaverodirektiiviksi julkaistiin heinäkuussa. Olemme tyytyväisiä siihen, että ehdotettu energiaverodirektiivi kytkeytyy ilmastotavoitteisiin. Valitettavasti ehdotetut tuloverosäännöt on suunniteltu ottamatta huomioon ilmastopolitiikan luomia haasteita.

Esimerkiksi tuulivoimatoimintoihin liittyvä uusi siirtohinnoittelua koskeva verotuskäytäntö on yksi esimerkki edellä kuvatuista monimutkaisista seikoista. Veroviranomaisten ratkaisut koskevat erityisesti toimintaa, jota varten Fortum ja Uniper ovat perustaneet yhteisiä organisaatioita Euroopan maatuulivoima- ja aurinkovoimatoimintoihin, vetyliiketoimintaan sekä Pohjoismaisen vesivoiman ja fyysisen sähkökaupan optimointiin (Lue lisää verkkosivustoltamme ▶ www.fortum.fi). Koska uusi verotuskäytäntö liittyy tuulivoimaliiketoiminnan verotukseen ja siirtohinnoitteluun, tuulivoiman liiketoimintamallin verotuksen ennustettavuus on heikko. Eri mailla näyttää olevan erilaiset näkemykset siitä, miten toimintojen arvo tulisi jakaa. Tämä aiheuttaa epävarmuutta siitä, miten toimintoja verotetaan tulevina vuosina.

Samalla kun liiketoiminnassa ja verotuksen tulokinnassa tapahtuu monia muutoksia, olemme siirtymässä entistä

puhtaampiin toimintoihin. Useat samanaikaiset muutokset vaikeuttavat taloudellisten seurausten ymmärtämistä ja verosäännösten noudattamista. Näyttää siltä, että veropolitiikka ei ole ilmastopolitiikan mukaista.

Monet uudet säännöt ja säädökset ovat vaikuttaneet veroympäristöön. OECD, Euroopan unioni ja hallitukset jatkavat sääntelytyötä ja edistyvät kansainvälisen verojärjestelmän uudistamisessa muuttuvien liiketoimintojen mukaisesti. Lisäksi uudessa siirtohinnoittelua koskevassa oikeuskäytännössä lähestytään perinteistä arvonluontia tavoilla, jotka eivät vastaa puhtaaseen energiaan siirtymisen liiketoiminnallisia perusteita. Esimerkiksi Tanskassa (tapaus Orstedt) rahavirta projektiyhtiön osakkeiden myynnistä kohdennettiin pääasiassa Tanskaan. Arvonluontia Isossa-Britanniassa tai osakkeenomistajan ottamia riskejä ei otettu huomioon. Uskomme, että vastuullinen politiikka ja lainsäädäntötyö kunnioittavat läpinäkyvyyttä, yksinkertaisuutta, ennustettavuutta, varmuutta ja suhteellisuutta. Näillä peruseriaailla varmistetaan, että erilaiset näkemykset ja näkökulmat otetaan huomioon. Ne myös auttavat luomaan lakeja, joita on mahdollista noudattaa, eivätkä luo esteitä yhteiskunnan tärkeille arvoille, kuten ilmastonmuutoksen vastaiselle työlle. Lue lisää englanniksi ▶ **EU Communication – Business Taxation for the 21st Century.**

Pääomavaltaisista pitkän aikavälin investoinneista päättäminen on haasteellista, jos tulevaisuuden verokehyksestä ja veroseuraamuksista ei ole selvyyttä. Siksi olemme olleet aktiivisesti mukana keskustelussa uudesta Pillar II -veroehdotuksesta (vähimmäisvero) ja muutoksista OECD:n malliverosopimukseen (9 artikla: markkinaehtoisten maksujen vähennyskelpoisuus), joiden muoto ja rakenne ovat ratkaisevan tärkeitä, kun tuetaan energiamurroksen keskiössä olevien toimialojen siirtymistä kohti hiilineutraaliutta. Lue lisää englanniksi ▶ **EU Transparency Register – Fortum.**

Energiaverodirektiivi

Energiaverodirektiiviä tarkistetaan parhaillaan. Fortumin mielestä arvioinnin päätavoitteena tulisi olla selkeä lähestymistapa energiatuotteiden verotukseen. Euroopan komissio julkaisi heinäkuussa 2021 ehdotuksen uudeksi energiaverodirektiiviksi. Siinä ehdotetaan useita tarvittavia muutoksia, joilla voidaan edistää puhtaita teknologioita, investointeja uuteen ja innovatiiviseen vihreään teollisuuteen sekä siirtymistä fossiilisista polttoaineista puhtaisiin polttoaineisiin. Uskomme, että nämä muutokset tukevat merkittävästi sähköistymistä ja toimialojen yhdentymistä, joilla on tärkeä rooli hiilestä luopumisessa yhteiskunnissa, teollisuuden prosesseissa, liikenteessä ja kaukolämmityksessä. Mielestämme kaikkia hiilidioksidivapaita tuotantomuotoja (kuten ydinvoimaa) tulisi kuitenkin pitää puhtaina ja ratkaisevina teknologioina vielä pitkään ja jäsenvaltioiden pitäisi tukea hiilestä luopumista myös hiilidioksidivapaiden tuotantomuotojen avulla.

Fortumin ja muiden energiayhtiöiden on tehtävä merkittäviä investointeja hiilidioksidivapaaseen tuotantoon tulevina vuosina, jotta voidaan varmistaa, että toiminta on ilmastotavoitteiden mukaista. Fortumin näkemyksen mukaan vety on yksi keskeisistä ratkaisuista yhteiskuntien hiilestä luopumisessa. Yhtiö investoi useisiin vetyhankkeisiin vuonna 2021. Vedyn arvoketjussa on useita kohtia, joissa toimijoilta voidaan periä energiaveroa. Vetyä on ehdotettu sisällytettäväksi energiaverodirektiiviin. Tämä lisäisi merkittävästi koko teknologian kannattavuuden ennustettavuutta investointeja tekeville yrityksille. Lisätietoja aiheesta on Fortumin energiaverotusta koskevassa kannanotossa, jossa on esimerkki panoksestamme hiilidioksidivapaan tuotannon tulevaisuuden liiketoimintamahdollisuuksien turvaamiseksi.

Fortumin verokontribuutio muuttuu: Uniperin yhdistely ja verokontribuutiomme

Hankimme 49,99 %:n osuuden Uniperista vuonna 2019. Hankinta vaikutti verokontribuutioon vain lisäämällä rahoituskustannuksia ja pienentämällä konsolidoitua verokontribuutiota. Tuolloin Uniperia ei ollut yhdistelty Fortumiin, vaan raportoimme osuutemme Uniperin voitosta verojen jälkeen tuloksessamme.

Maaliskuussa 2020 hankimme lisää Uniperin osakkeita, minkä seurauksena Uniper yhdisteltiin Fortumin talousraportointiin ensimmäistä kertaa vuonna 2020 ja vain yhdeksältä kuukaudelta. Raportoimme myös Uniperin verokontribuution vain yhdeksältä kuukaudelta.

Vuonna 2021 Fortum yhdisteli Uniperin koko vuoden verokontribuution. Näistä muutoksista johtuen vuosien 2019, 2020 ja 2021 verokontribuutiomme ja tunnuslukumme eivät ole vertailukelpoisia.

Toimintamme muutokset vaikuttavat verokontribuutioon:

Verokontribuutiomme vaihtelee vuosittain sen mukaan, miten verosäännökset ovat muuttuneet, mitä toimintoja meillä on, missä meillä on toimintoja ja kuinka kannattavia ne ovat. Tällä hetkellä raportoimme yhdistelyn seurauksena aiempaa enemmän Saksassa, Venäjällä, Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa maksettuja veroja. Suomeen maksettujen verojen suhteellinen osuus pienenee, koska Uniperilla ei ole toimintaa Suomessa ja olemme myyneet joitakin Suomen toimintojamme viime vuosina. Strateginen tavoitteemme on parantaa kannattavuutta Uniper-yrityksostolla. Jos saavutamme tavoitteemme, Suomeen maksamamme verot eivät kasva yritystoston seurauksena. Sen sijaan Suomeen tilittämämme verot lisääntyvät. Osinkopolitiikkamme seurauksena osinkomme kasvaisi ja osingoista Suomeen tilittämämme lähdeverot kasvaisivat. Verojalanjälkemme Suomessa siirtyy verojen maksusta tilityksiin (lähdevero osingoista).

Fortumin veroasioiden hallinta

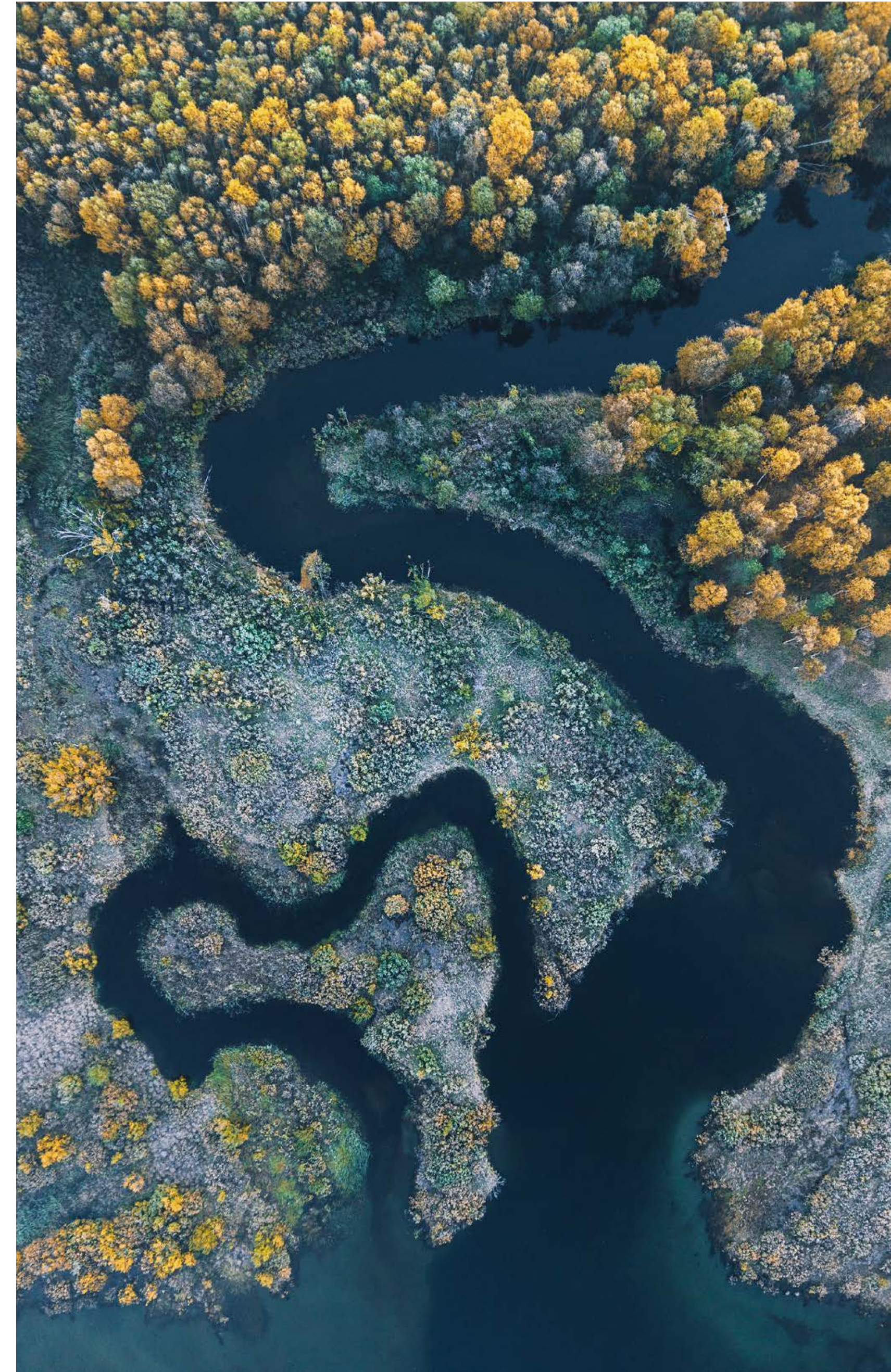
Fortumin toiminnot on jaettu segmentteihin, divisiooniin ja liiketoiminta-alueisiin. Oikeudellinen yhtiörakenne perustuu erillisiin yrityksiin, joihin kuuluvat tytäryhtiöt, osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Tytäryhtiöihin voi kuulua toimintoja useissa segmenteissä tai divisioonissa tai useilla liiketoiminta-alueilla. Niiden on noudatettava päätöksenteossaan operatiivista ja oikeudellista hallintotapaa. Veroasioiden hallinnassa tämä tarkoittaa, että kaikki toiminnot raportoivat veroista ja noudattavat myös verojen osalta operatiivisen hallintotavan vaatimuksia esimerkiksi investointiehdotuksissa tai toimintojen muutoksissa. Verokontribuutiot tulevat oikeushenkilöiltä. Siksi juridisilla yhtiöillä on keskeinen rooli verotusta koskevien sääntöjen ja säädösten noudattamisessa. Fortum-konsernin verotiimi tukee liiketoimintoja suunnittelulla ja neuvonnalla sekä operatiivisen ja oikeudellisen tason ohjeistuksilla. Se myös varmistaa verosäännösten noudattamisen valvonnan avulla.

Kaikkien tytäryhtiöiden on noudatettava Fortum-konsernin verotiimin ohjeita. Fortum-konsernin verotiimi tukee Fortumin strategiaa etsimällä vastuullisia verosuunnittelun ja vaatimustenmukaisuuden ratkaisuja, jotka vahvistavat konsernin tasetta ja taloutta, sekä varmistamalla, että keskeisten sidosryhmien näkemykset otetaan huomioon. Veroasioiden vastuullinen hallinta tarkoittaa meille vahvaa yhteyttä liiketoimintaan ja vahvaa tukea liiketoiminnalle sekä sääntöjen noudattamisen varmistamista ja lakien tarkoituksen kunnioittamista.

Vuonna 2021 olemme keskittyneet hiilineutraalien toimintojemme kasvattamiseen. Olemme rahoittaneet tätä kasvua myymällä ydintoimintoihin kuulumattomia liiketoimintoja. Laadimme vuonna 2020 toimintasuunnitelman tunnistettujen riskien pienentämiseksi. Toimintasuunnitelmamme mukaisesti olemme simuloineet Fortumin verotusasemaa uuden verolainsäädännön osalta, jotta voimme löytää keskeiset painopistealueet sekä selkeyttää verotyön rooleja ja vastuita organisaatioidemme eri osissa. Olemme osallistuneet keskusteluihin useiden toimijoiden kautta vaihtaaksemme näkemyksiä, jotta voimme parantaa edelleen vastuullista ja läpinäkyvää veroasioiden hallintaa sekä avointa johtajuutta konsernin verotiimissä. Tällainen toimija on esimerkiksi B Team, voittoa tavoittelematon johtavien yritysten muodostama ryhmä, joka pyrkii määrittelemään uudelleen vastuullisen

liiketoiminnan kulttuurin. Tämän työn tuloksena olemme ottaneet käyttöön uuden verojen raportointiratkaisun, saaneet paremman käsityksen uusista verolaeista ja -lakiehdotuksista ja kehittäneet uuden verotuksen hallinnointia koskevan mallin, jossa keskitytään erityisesti sisäiseen valvontaan sekä roolien ja vastuiden määrittelyyn. Olemme myös käynnistäneet monenvälisen siirtohinnoittelua koskevan sopimusmenettelyn kolmen maan kesken läpinäkyvyyssperiaattemme mukaisesti, jotta voimme parantaa ennustettavuutta.

Tuemme verotuksen digitalisointia ja investoimme uusiin raportointiratkaisuihin. Esimerkiksi vuonna 2021 otimme käyttöön uuden veroraportoinnin ratkaisun. Pyrimme parantamaan verotukseen liittyviä tietoja, joiden avulla voimme tehostaa verotusta koskevien säännösten noudattamista, raportointia ja ennustamista sekä edistää strategista päätöksentekoa. Fortum-konsernin verotiimin yhteistyö Fortum Business Technology -organisaation kanssa antaa meille paremmat resurssit digitalisoinnin seuraaviin vaiheisiin.

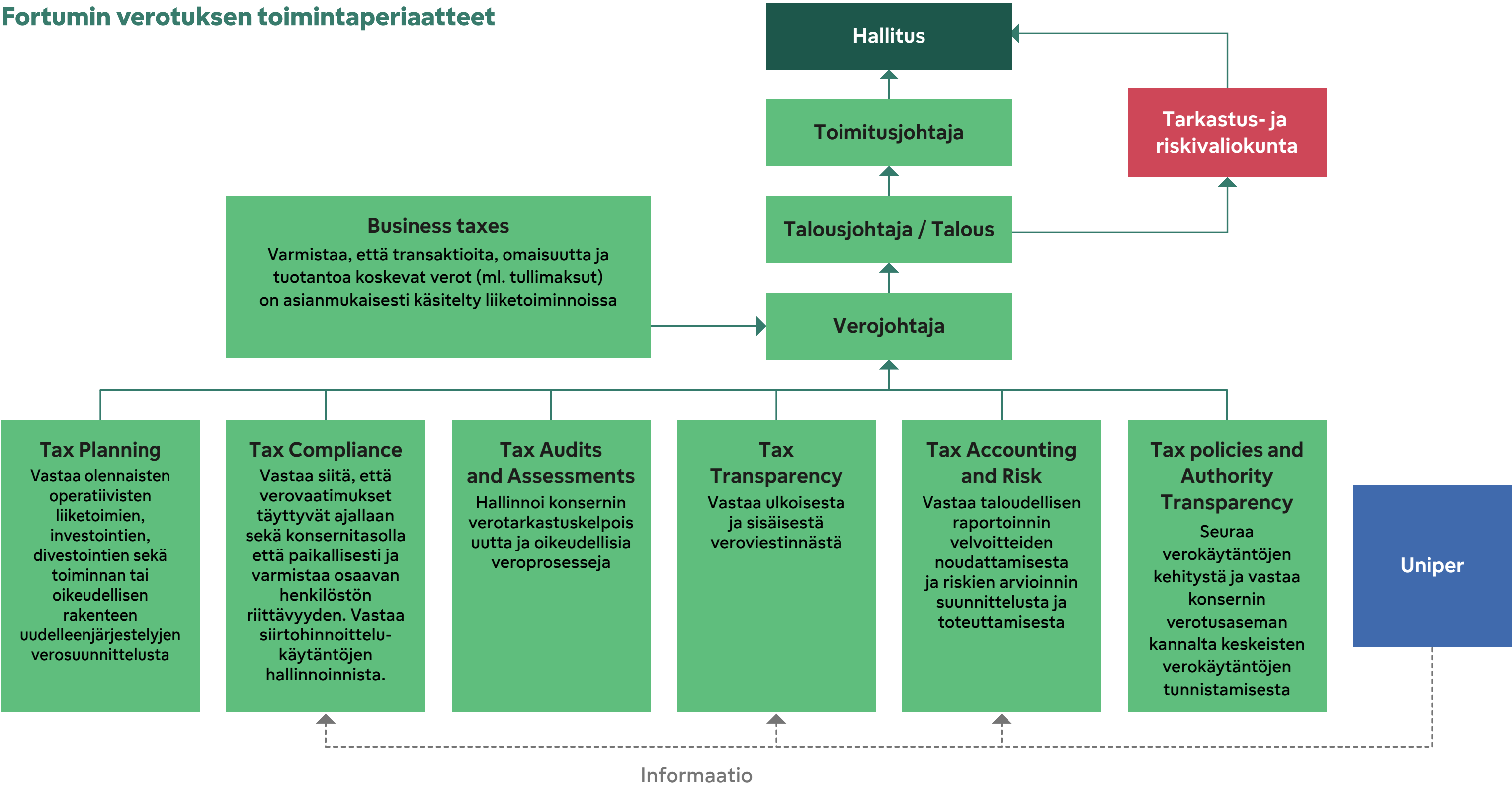
Verotuksen hallinnointi

Talousjohtaja vastaa verotuksen hallinnoinnista ja strategiasta. Konsernin verojohtaja vastaa verotuksen toimintaperiaatteidemme toimeenpanosta. Hän myös varmistaa, että veroasioita tukevat toimintaperiaatteet ja käytännöt ovat olemassa, niitä ylläpidetään ja noudatetaan johdonmukaisesti kaikissa toimintamaissamme.

Verojohtaja kehitti uuden Fortum-konsernin verotuksen hallinnointi -asiakirjan yhteistyössä Fortum-konsernin verotiimin ja johtoryhmän eri sidosryhmien kanssa. Asiakirjassa pyritään selkeyttämään rooleja ja vastuita sekä Fortum-konsernin verotiimissä että koko Fortum-konsernissa ja Uniper-konsernissa veroasioiden hallinnan ja siihen liittyvien tehtävien osalta, sekä luomaan puitteet vastuulliselle veroasioiden hallinnalle. Asiakirjassa määritetään yksityiskohtaisesti verotukseen liittyviä päätöksiä ja asioita koskevat sisäiset valvontatoimet ja valtuutukset. Siinä esitetään yhteenveto hallituksen, tarkastus- ja riskivaliokunnan ja Fortumin johtoryhmän rooleista. Asiakirjan päätavoitteena on varmistaa työllemme ympäristö, jossa verot raportoidaan läpinäkyvästi, noudatetaan kaikkia lakeja ja säädöksiä ja täytetään ympäristöä, yhteiskuntavastuuta ja hyvää hallintotapaa koskevat vaatimukset. Asiakirjassa esitetään tarkemmin hallituksen hyväksymät Fortumin veroperiaatteet. ▶ **Yhteenveto asiakirjasta** on nähtävissä täällä.

Verojohtajan tukena on ammattilaisista koostuva Fortum-konsernin verotiimi. Verojohtaja vastaa siitä, että Fortum-konsernin verotiimillä on verotuksen toimintaperiaatteidemme toteutuksessa tarvittava kokemus ja asiantuntemus. Hallituksen tarkastus- ja riskivaliokunta seuraa säännöllisesti verotukseen liittyviä kysymyksiä, kuten edellä kuvattua verostrategiaa, oikeusprosesseja ja riskejä.

Fortumin verotuksen toimintaperiaatteet

Uniper SE Fortumin tytäryhtiönä

Fortum koostuu tytäryhtiöistä ja osakkuusyrittäksistä, joihin myös Uniper SE -konserni kuuluu. Koska Uniper SE on pörssiyhtiö Saksassa, sen käsittely poikkeaa hieman tytäryhtiöiden tavanomaisesta käsittelystä. Uniper SE on velvollinen järjestämään veroasioidensa hallinnan Fortumin veroperiaatteiden mukaisesti ja toimimaan Saksan yhtiölainsäädännön mukaisen konserniperiaatteen mukaisesti (ns. de facto group). Nämä poikkeukset on selitetty tässä osiossa.

Uniper SE:llä on oma vero-organisaationsa ja omat veroperiaatteensa, ja se on julkaissut oman veroraporttinsa vuodesta 2020 alkaen. Uniper SE noudattaa Fortumin veroperiaatteita. Uniper SE:n verotusasema on sisältynyt Fortum-konsernin taloudellisiin tietoihin huhtikuusta 2020 alkaen. Uniper SE raportoi lakien ja säännösten mukaisesti kaikki veroihin liittyvät olennaiset tiedot Fortumille, jotta voimme varmistaa Uniper-konsernin asianmukaisen yhdistelyn Fortum-konserniin. Uniperin verotyö myös tilintarkastetaan riippumattomasti.

Uniper vastaa yhtiönä toimistaan osakkeenomistajia ja sidosryhmiä kohtaan. Maailmanlaajuinen kilpailu eri alueellisilla markkinoilla on johtanut Uniperissa organisaatorakenteisiin, jotka on erotettu oikeudellisista rakenteista ja joita koordinoidaan ja optimoidaan yli kansallisten rajojen. Verotus kuitenkin määräytyy edelleen ensisijaisesti yrityksen oikeudellisen muodon ja kansallisen verotuksellisen itsemääräämisoikeuden mukaisesti. Tätä taustaa vasten Uniperin verotoiminnon tavoitteena on täyttää Uniperin verovelvoitteet asianmukaisesti, täysimääräisesti ja aina vaaditussa ajassa ja samalla edistää parhaalla mahdollisella tavalla liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista. Siksi Uniperin verotoiminto on integroitu liiketoimintaan, sillä on asianmukainen vaatimustenmukaisuuden kulttuuri ja valvontaympäristö ja se on arvokeskeinen eli se vastaa myös Uniper-konsernin maineriskien hallinnasta.

Uniperin verotoiminnolla on oma organisaationsa, joka vastaa Uniper SE:n veroasioista talousjohtajan alaisuudessa. Uniper SE -konsernin vero-organisaatio tekee yhteistyötä Fortum-konsernin verotiimin kanssa ja antaa Fortum-konsernin vero-organisaatiolle yhdistelyn edellyttämät tiedot. Lue lisää Uniperin sivuilta: ▶ [Uniper.energy](#)

Riskinottohalukkuus verosuunnittelussa

Fortumin veroasioiden hallintaa ohjaavat aina liiketoiminnan tarpeet – strategiset tai projekteihin liittyvät – sekä veroasioiden hallinnan periaatteet. Verosuunnittelun tarkoituksena on taata tehokkuus, varmuus ja ennustettavuus liiketoiminnan verotuskäsittelyssä. Suuri verorasitus voi estää investointien tai liiketoimintasuunnitelmien toteutumisen. Siinä tapauksessa konsernin on sisällytettävä verosuunnittelu liiketoiminnan suunnitteluun tai tehtävä yhteistyötä valtionhallinnon tai poliittisten päättäjien kanssa suuren verorasiuksen lieventämiseksi. Verosuunnittelun on oltava lakien tarkoituksen mukaista.

Lain hengen mukaista verosuunnittelua tarvitaan joissakin tapauksissa selkeyttämään verotuskäsittelyä ja sellaisia velvoitteita, jotka saattavat aiheuttaa haasteita liiketoiminnalle. Verotuskäsittelyn ymmärtäminen on tärkeää, mutta se ei ohjaa ratkaisujamme. Siksi verosuunnittelumme ei saa aiheuttaa merkittäviä riskejä liiketoimintaympäristölle. Verosuunnittelumme tavoitteena on päinvastoin luoda selkeyttä ja varmuutta liiketoiminnoille ja niistä aiheutuville veroseuraamuksille.

Puutteellinen ymmärrys tai virheelliset tiedot voivat joskus johtaa jälkiveropäätöksiin. Uskomme, että oikea-aikainen ja läpinäkyvä tieto ja viestintä ovat tärkeitä tekijöitä riskin pienentämisessä. Siksi olemme sitoutuneet läpinäkyvyyteen veroasiodemme hallinnassa ja noudatamme olennaisuusperiaatetta selkeyttääksemme viestintäämme.

Riskiarvio

Arvioimme vuoden aikana säännöllisesti epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät nykyisen ja suunnitellun liiketoimintamme verotukseen. Tämä on meille tärkeä osa vastuullista veroasioiden hallintaa ja kontribuutiota sidosryhmillemme. Riskinhallintamme on kaksitahoista: Merkittävimmistä dokumentoiduista havainnoista ja riskien pienentämistä koskevista ehdotuksista keskustellaan ehdotuksen tehneen liiketoiminnon ja talousjohtajan kanssa sekä Fortumin johtoryhmän ja hallituksen kanssa osana päätösaineistoa. Riskinhallinnassa teemme myös yhteistyötä liiketoimintojen kanssa sekä sisäisesti Fortum-konsernin verotiimissä. Käytämme työkaluina itsearviointeja, haastatteluja ja työpajoja. Sisäinen prosessimme seuraa liiketoimintojamme, jotta voimme varmistaa, että pääriskialueet ovat hallinnassa ja niitä johdetaan hyvin. Raportoimme havaitsemistamme veroihin liittyvistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä niiden pienentämisestä ja varmennuksesta tarkastus- ja riskivaliokunnalle sisäisen aikataulumme ja riskeihin liittyvän työmme mukaisesti.

Verotuksen hallinnointia koskevat ohjeemme määrittävät keskeiset sisäiset valvontatoimet ja -menetelmät tiimin sisäisten toimintojen osalta. Lisäksi arvioimme jatkuvasti verotukseen liittyviä vastuuta ja vastuuvälvollisyyksiä varmistaaksemme, että kaikki aiheet on otettu huomioon ja niitä hallitaan. Kokoamme vuosittain sisäisten tarkastusten arvioinnin ja raportoimme siitä sisäisesti varmistaaksemme, että kontrollit ovat asianmukaisia ja tehokkaita. Koska tilintarkastuksessa arvioidaan verojen kirjaamista ja veroasioiden hoitoa, kunnioitamme tilintarkastajien riippumattomuutta neuvonantajia valitessamme.

Konsernin verotiimi hallinnoi verotukseen liittyviä epävarmuustekijöitä ja pyrkii siihen, että liiketoimintojemme verotus olisi ennakoitavissa kaikissa toimintamaissamme. Riskinarvioinnit ja sisäiset tarkastukset ovat avainasemassa, kun tavoitellaan ennustettavuutta. Merkittävimmät vuonna 2021 tunnistamamme epävarmuustekijät olivat seuraavat:

- 1.** Uusi verolainsäädäntö on epäselvää ja lisää verorasitusta. Sitä tulkitaan eri tavalla eri maissa, ja myös siirtohinnoitteluun kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Suurin näihin näkökohtiin liittyvä riski on poliittisten päättäjien ja veroviranomaisten taipumus suojella kansallista veropohjaa, mikä usein johtaa vastakkaisiin kansallisiin näkemyksiin valtioiden ja veroviranomaisten välillä sekä erilaiseen verokohteluun rajat ylittävissä liiketoimissa, esimerkiksi saman tulon moninkertaiseen verotukseen.
- 2.** Hiilestä luopuminen liiketoiminnassamme vaikuttaa paitsi kannattavuuteen myös verokohteluun, mikä johtaa säännösten väliseen epäsuhtaan. Epäselvät nykyiset ja suunnitellut säännöt sekä tuloverosääntöjen ja ilmastopolitiikan yhdenmukaisuuden puute voivat johtaa kaksinkertaiseen verotukseen ja heikentää taloudellisia mahdollisuuksia investoida uusiin, puhtaisiin energiamuotoihin, kuten vetyyn ja tuulivoimaan.
- 3.** Vaatimustenmukaisuuden rasitus kasvaa voimakkaasti. Taloudellisten rajoitteiden vuoksi voi olla vaikeaa varmistaa riittäviä resursseja kaikkien uusimpien säännösten noudattamiseen. Hyviä esimerkkejä uusista vaatimustenmukaisuuden velvoitteista ovat DAC6-direktiivin mukainen rajat ylittäviä järjestelyjä koskeva raportointivelvollisuus, lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi ja taloudellista työnantajaa koskevat säännöt.

Riskinhallintaa voidaan tehostaa yksinkertaistamalla yhtiörakenteita, parantamalla tiedonhallintaa, hyväksyttämällä strategia veroviranomaisilla mahdollisuuksien mukaan, arvioimalla verotuksen hallinnointiamme ja lisäämällä läpinäkyvyyttä sekä resursseja. Käytännön esimerkkejä riskinhallinnastamme ovat monenvälinen ennakollinen hinnoittelun sopimusmenettely kolmen maan kesken (mainittu edellä), viralliset verotuksen hallinnointia koskevat ohjeet, sisäisen rahoitusrakenteen yksinkertaistaminen, yhteistyö Uniperin verotoiminnon kanssa sekä resurssien uudelleen kohdentaminen Fortum-konsernin verotiimissä.

Fortumin verokulttuuri

Fortum-konsernin verotiimin vuotuinen palkitsemisjärjestelmä

Fortum-konsernin verotiimi kuuluu yhtiön normaalien palkitsemisjärjestelmien piiriin. Tiimin jäsenet ovat mukana lyhyen aikavälin (vuosittaisissa) ohjelmissa ja pitkän aikavälin (osakepohjaisissa) ohjelmissa. Asetetut tavoitteet liittyvät liiketoiminnan tukemiseen, kuten uusiutuvien tuotteiden hankkeisiin, prosessien parantamiseen ja vastuuvellollisuuksia, vastuita, viestintää ja valvontaa koskevien selkeiden roolien ylläpitämiseen ja parantamiseen toimintojen välillä sekä verotuksen hallinnointiin, läpinäkyvyyden parantamiseen ja Fortumin tasetta vahvistaviin liiketoimiin. Palkitseminen ei liity maksettaviin veroihin, tilitettäviin veroihin tai efektiiviseen verokantaan.

Neuvonantajien sitouttaminen

Fortum-konsernin verotuksen hallinnointia koskevissa ohjeissa on määritetty neuvonantajien sitouttamisen prosessi. Pääperiaatteet ovat, että Fortumin neuvonantajien on noudatettava Fortumin veroperiaatteita ja palvelun- ja tavarantoimittajien toimintaohjetta. Emme käytä veroneuvojia, joiden palkkiot perustuvat tulokseen. Pyrimme antamaan neuvonantajillemme kaikki asiaan liittyvät tiedot, jotta he voivat antaa meille parasta mahdollista neuvontaa.

Vaatimustenmukaisuuden tarkastukset

Varmistamme säännösten noudattamisen valvonnan avulla. Tarkastuksissa saattaa ilmetä heikkouksia tai pahimmassa tapauksessa epäonnistumisia. Jos havaitsemme heikkouksia tai epäonnistumisia, ryhdymme tarvittaviin toimiin niiden poistamiseksi. Emme havainneet merkittäviä epäonnistumisia vuonna 2021, mutta tunnistimme heikkouksia. Olemme jo ryhtyneet toimiin näiden heikkouksien poistamiseksi.

Havaitsimme vähäisen epäonnistumisen arvonlisävero-menettelyissämme pienen yrityksen osalta. Yritys oli käynnistänyt kaikki vaatimustenmukaisuuden edellyttämät toimet mutta ei ollut vienyt niitä päätökseen.

Ryhdyimme epäonnistumisen vuoksi seuraaviin toimiin:

Analysoimme virheet yksityiskohtaisesti, yritys nimitti vastuuhenkilöt prosessin hallintaan, IT-järjestelmää kehitettiin ongelman hallitsemiseksi tulevaisuudessa, asiasta keskusteltiin avoimesti veroviranomaisten kanssa ja siinä päästiin ratkaisuun. Kehitämme valvontatoimiamme edelleen, jotta havaitsemme vastaavat asiat aiempaa paremmin.

B Team -periaatteiden itsearviointi

Fortum on sitoutunut B Teamin veroperiaatteisiin (bteam.org) vuodesta 2018 alkaen. Olemme pyrkineet mukautumaan B Teamin veroperiaatteisiin ja tukemaan sen työtä. Olemme tehneet ensimmäisen arviointimme B Teamin ja Fortumin veroperiaatteiden yhdenmukaisuudesta. Merkittävimmät itsearviointinnissa tekemämme havainnot ovat seuraavat:

Arvioimme B Teamin hyvän verotuksen hallinnoinnin periaatteiden eri osia. Vaikka tuloksemme olivat vihreällä eli hyvällä tasolla useimmilla alueilla, pidämme tärkeänä, että vastuullista veroasioiden hallintaa, verotuksen hallinnointia ja läpinäkyvyyttä kehitetään jatkuvasti. Siksi pyrimme keskittymään entistäkin vahvemmin Fortumin verotuksen kannalta kriittisimpiin kysymyksiin.

Vihreä = B Teamin periaatteiden mukainen toiminta

Keltainen = Toimintatavassa on selvästi parannettavaa

Punainen = Toimintatavassa on puutteita B-Teamin tavoitteisiin nähden

Hallinnointi:

Arvioimme hallinnointimme olevan yleisesti vihreällä tasolla, mutta havaitsimme, että työntekijöiden tietoisuus verostrategiastamme ja **verostrategian noudattaminen** eivät ole niin hyvällä tasolla kuin ne voisivat olla. Pyrimme parantamaan työntekijöille suunnattua viestintäämme ja kehittämään työkaluja, jotka kannustavat työntekijöitä avoimeen vuoropuheluun verotiimin kanssa.

Vaatimustenmukaisuus:

Arvioimme vaatimustenmukaisuutta koskevien prosessiemme olevan vihreällä tasolla itsearviointin osalta.

Rakenne:

Arvioimme rakenteeseen liittyvien näkökohtien olevan vihreällä tasolla, mutta olemme tietoisia siitä, että veroperiaattemme koskevat myös suhteitamme työntekijöihin, asiakkaisiin ja urakoitsijoihin ja että **kolmansien osapuolten valvonnan** voidaan katsoa olevan keltaisella tasolla. Meillä on joitakin prosesseja kolmansien osapuolten arviointiin, mutta ne eivät aina ole järjestelmällisiä. Tunnistimme tarpeen ottaa kolmansien osapuolten arvioinnit ja tarkastukset huomioon yhteistyösuhteen alussa.

Suhde veroviranomaisiin:

Arvioimme, että suhteemme veroviranomaisiin on B Teamin periaatteiden mukainen. Tunnistimme kuitenkin, että työomme **yhteistyösuhteiden rakentamiseksi vaatimustenmukaisuudessa** on liian kapea-alaista ja rajoittuu Suomen veroviranomaisiin. Vakaa tavoitteemme on käynnistää laajempaa yhteistyötä yhdessä tai kahdessa tärkeässä toimintamaassa lähitulevaisuudessa.

Kannustimet ja tukevat verojärjestelmät:

Arvioimme, että kannustimiimme ja tukeviin verojärjestelmiimme liittyvät näkökohdat ovat B Teamin periaatteiden mukaisia.

Läpinäkyvyys:

Arvioimme läpinäkyvyyteen liittyvien näkökohtiemme olevan pääasiassa B Teamin periaatteiden mukaisia. Arvioimme kuitenkin, että rakennettamme koskeva yleiskatsaus ja **toimintojemme laatua ja maantieteellistä laajuutta koskeva lyhyt selvitys** ovat epäselviä tai niiden raportointi on liian hajanaista taloudellisessa raportoinnissamme. Siksi olemme ryhtyneet toimiin toimintamme maantieteellisen laajuuden kuvaamiseksi ja laadimme selvityksen verojalanjälkeemme sisältyvistä yritystyypeistä. Lisäksi arvioimme, että meillä ei ole työkalua **mahdollisten taloudellisesti olennaisten verokannustimien** järjestelmälliseen raportointiin, joten arvioimme tämän kohdan olevan punaisella tasolla. Vaikka meillä ei ole tällaisia kannustimia, meidän on sovittava sisäisten sidosryhmiemme kanssa niiden seurannasta, jotta voimme raportoida niistä verojalanjäljessämme. Viimeisenä parannustarpeena arvioimme, että jotkin toimintojemme osat ovat erkaantuneet verokysymyksistä tai että viestimme **veroasioiden edistämisestä** ei ole riittävän selkeä. Siksi arvioimme tämän kohdan olevan keltaisella tasolla B Teamin periaatteiden osalta. Selkeys ja tiiviimpi yhteistyö yhteiskuntasuhteissa luonnollisesti toisivat parannusta tälle alueelle.

Avoimuusrekisteri ja veroasiat

Käytämme Fortumin avoimuusrekisterin tunnistetta käydessämme keskusteluja poliittisten päättäjien kanssa ja osallistuessamme julkisiin kuulemisiin. Uskomme, että tämä tekee keskusteluistamme avoimempia sen suhteen, keiden kanssa olemme olleet yhteydessä ja mistä aiheesta olemme keskustelleet. Vuonna 2021 osallistuimme julkisiin kuulemisiin ja keskusteluihin, kuten OECD:n julkisiin kuulemistilaisuuksiin, sekä keskustelufoorumeihin vastuullisesta veroasioiden hallinnasta.

Fortumin verokontribuutio vuonna 2021

Tämän osion tarkoituksena on havainnollistaa Fortumin kokonais-verokontribuutiota. Toimintaamme ohjaavat veroperiaattemme, toimintaohjeemme, verostrategiamme ja hallintotapamme. Uskomme, että liiketoimintatapamme havainnollistaa veroasioiden vastuullista hallintaa. Tässä osiossa esitetään maakohtaisesti maksamamme ja tilittämämme verot, liiketoimintamme verokontribuution keskeiset suorituskyvyn mittarit, toiminta alhaisen verotuksen maissa sekä muut tekijät, jotka ovat mielestämme tärkeitä verokontribuutiomme taloudellisessa mittaamisessa.

Verotiedot tilinpäätöksen liitetiedoissa

Seuraamme säännöllisesti verojen läpinäkyvän raportoinnin kehitystä. Päivitämme tietojamme, jos kehitys muuttaa liiketoimintamme laadullista kuvausta.

Fortum julkaisee verotietoja osana tilinpäätöstään. Tuloverot sisältyvät konsernitilinpäätöksen liitetietoihin. Seuraavassa on tiivistelmä konsernitilinpäätöksestä. Lisätietoja on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 12 Tuloverot ja liitetiedossa 28 Tuloverosaamiset ja -velat.

Verotuksen keskeiset tunnusluvut, %

	2021	2020	2019
Efektiivinen tuloverokanta	60,7 %	15,7 %	12,8 %
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta	24,2 %	24,1 %	22,0 %
Painotettu tuloverokanta	141,9 %	22,1 %	23,6 %

Fortum-konsernin efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 60,7 % (2020: 15,7 %). Verokantaan vaikuttaa pääasiassa se, että osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta lasketaan verojen jälkeen. Siksi niiden verovaikutus ei näy Fortumin tuloslaskelmassa.

Muita efektiiviseen tuloverokantaan vaikuttavia olennaisia eriä ovat kertaluonteiset verovapaat myyntivoitot ja -tappiot, muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, verokannan muutokset ja muut merkittävät kertaluonteiset verovaikutukset. Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta esitetään, koska se havainnollistaa

Tuloverokanta

milj. euroa	2021	%	2020	%	2019	%
Tulos ennen veroja	-289		2 199		1 728	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-192		-656		-744	
Verovapaat myyntivoitot ja -tappiot	-2 670		-558		-7	
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	5 651		255		66	
Tulos ennen veroja ilman osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten voittoja ja verottomia myyntivoittoja tai -tappioita sekä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	2 501		1 240		1 044	
Vero laskettuna Suomen nimellisellä verokannalla	- 500	20,0 %	-248	20,0 %	-209	20,0 %
Suomen ja ulkomaisten verokantojen erot	-93	3,7 %	-21	1,7 %	8	- 0,8 %
Verotuksessa vähennyskeltvottomat kulut	-5	0,2 %	20	- 1,6 %	-16	1,6 %
Laskennallisten verosaamisten muutoksen ja kirjaamatta jättämisen vaikutukset	-34	1,4 %	-22	1,8 %	6	- 0,5 %
Edellisiin tilikausiin perustuva verojen korjaus	32	- 1,3 %	3	- 0,2 %	-3	0,3 %
Osingonjakoon liittyvät verot	-13	0,5 %	-19	1,5 %	-17	1,7 %
Muut erät	8	- 0,3 %	-11	0,9 %	0	- 0,0 %
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta	-605	24,2 %	-299	24,1 %	-231	22,1 %
Verokannan muutokset	30		4		-3	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin muihin eriin liittyvät verot	-833		86		13	
Muut merkittävät kertaverovaikutukset	1 583		-135		0	
Tuloverot	175		-344		-221	

paremmin konsernin verotusta verrattaessa katsauskautta aiempiin kausiin. Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Vuoden 2021 vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 24,2 % (2020: 24,1 %). Vuonna 2021 Fortum otti käyttöön uuden vaihtoehtoisen tunnusluvun (APM) Vertailukelpoinen kauden voitto. Tästä johtuen vertailuvuosien 2020 ja 2019 lukuja on oikaistu vastaavasti.

Viereisestä taulukosta ilmenee, miksi konsernin tuloksesta ennen veroja muodostuva verokanta eroaa Suomen nimellisestä verokannasta. Efektiivinen tuloverokanta ja vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta perustuvat tuloslaskelmaan kirjattuun tuloveroon, johon sisältyvät laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verot taseessa

Laskennalliset verot kuvaavat ajallisia eroja kulujen kirjanpidollisessa ja verotuksellisessa käsittelyssä. Nämä ajoituserot muodostavat laskennalliset verosaamiset ja verovelat, joista merkittävimmät on esitetty alla.

milj. euroa	1.1.2021	Muutos 2021	31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet	-241	41	-200
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	-1 228	-323	-1 551
Eläkevelvoitteet	542	-274	268
Varaukset	1 273	385	1 658
Johdannaisinstrumentit	-63	1 539	1 476
Vahvistetut tappiot ja käyttämättömät hyvitykset	168	-22	146
Muut erät	-312	-164	-476
Laskennalliset verovelat netto	138	1 184	1 321

Pitkäaikaiseen omaisuuteen tehtyjen investointien seurauksena Fortumilla on perinteisesti ollut merkittävä laskennallinen verovelka. Tästä omaisuudesta tehdään poistoja nopeammin verotuksessa kuin kirjanpidossa, minkä vuoksi verot ovat pienemmät omaisuuden käyttöiän alussa ja suuremmat käyttöiän lopussa. Laskennallinen verovelka syntyy tästä erosta. Uniper-yritysosaston myötä Fortumilla on nyt merkittäviä varauksiin ja johdannaisinstrumentteihin liittyviä laskennallisia verosaamisia. Laskennalliset verosaamiset johdannaisinstrumenteista kasvoivat vuoden 2021 aikana hyödykemarkkinoiden korkeiden hintojen aiheuttaman realisoitumattomien hyödykejohdannaisten käyvän arvon laskun vuoksi.

Verot yhteensä

Maksettavat verot sisältävät Fortumin tilikaudelta maksamat erilaiset verot. Vuonna 2021 Fortum maksoi veroja 1 398 miljoonaa euroa (2020: 665 milj. euroa). Tilikaudelta maksettavat verot sisältävät yrityksen tuloverot (ilman laskennallisia veroja), tuotantoverot, työllistämiseen liittyvät verot, omaisuuteen liittyvät verot ja yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot. Tuotantoveroja ovat myös osakkuusyhtiöiltä ostetun sähkön hintaan sisältyvät tuotanto- ja kiinteistöverot. Kokonaisverokanta ilmaisee rasituksen, joka kohdistuu Fortum-konsernin voittoon ennen näitä veroja. Kun voitto ennen veroja on lähellä nollaa tai negatiivinen, kokonaisverokanta ei anna oikeaa kuvaa verokontribuutiosta.

Kokonaisverokanta, %

	2021	2020	2019
Kokonaisverokanta	662,3 %	26,1 %	21,0 %

Fortum hallinnoi ja tilittää erilaisia veroja valtioiden ja viranomaisten puolesta. Tällaisia veroja ovat arvonlisävero, sähkön hinnassa asiakkailta perittävät valmisteverot, palkoista perittävät ennakonpidätykset ja lähdeverot. Fortumin tilittämät verot vuonna 2021 olivat 1 439 miljoonaa euroa (2020: 1 059 milj. euroa).

Maakohtainen verotus

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston valtio-omisteisille yhtiöille vuodelle 2021 antaman ohjeistuksen mukaisesti Fortum on valinnut raportoitavaksi verotuksen tunnusluvut, jotka kuvaavat toimialan luonnetta ja siihen kohdistuvaa verotusta. Koska toimintamme on pääomavaltaista ja investointien elinkaari on pitkä, nettovarallisuus (oman pääoman kirjanpidollinen arvo ja kertyneet voittovarot) kuvaa parhaiten arvонуontiamme kussakin maassa. Liiketoimintamme ei ole työvoimavaltaista eikä liikevaihto myöskään anna parasta kuvaa arvонуodostuksen perusteista. Siksi esitämme seuraavassa taulukossa toiminnassa käytettävät varat sekä tilikaudelta maksettavat verot ja tilikaudelta tilitettävät verot yhdentoista merkittävimmän toimintamaan osalta. Varmistamme arvонуodostuksen ymmärrettävyyden ilmoittamalla korkoa tuottavat lainasaamiset, koska rahoitus on olennaista liiketoimintojemme menestykselle. Mielestämme tämä on ratkaiseva tekijä liiketoimintojemme arvонуonnissa.

Verot Fortumin pääasiallisissa toimintamaissa

Vuosi 2021 oli tuloksen kannalta poikkeuksellinen. Vertailukelpoinen operatiivinen tuloksemme oli ennätyksellisen korkea kun taas kokonaistuloksemme sisältäen myös vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät oli tappiollinen (negatiivinen), katso tarkemmin Fortumin vuosikertomus 2021. Fortumin kokonaisverokanta vuodelle 2021 oli 662,3 %, joka kertoo Fortumin maksamien verojen suhteen kokonaistulokseemme ennen maksettuja veroja, toisin sanoen verrattuna operatiiviseen tulokseen, johon on lisätty myös tuotannosta, työllistämisestä ja omaisuudesta maksetut verot sekä kuluksi kirjattujen välillisten verojen osuus. Kokonaisveroasteeseemme vaikuttaa **korottavasti pääasiallisesti kolme tekijää**. 1) Korkea efektiivinen tuloveroaste 60,7 % johtuu **merkittävistä tulojen ja tappioiden vaihtelusta** eri maiden kesken samoin kuin verotettavan tulon ja IFRS säännöksen mukaisen tuloksen ennen veroja poikkeuksellisen suurista eroista vuonna 2021. 2) Fortumin ja Uniperin toimintojen omistusosuus **ei oikeuta verotukselliseen tulojen yhdistämiseen** muualla kuin Isossa-Britanniassa, ja näin voittoja ja tappioita ei voida yhdistää maan sisällä. 3) **Tuotantoon liittyvien verojen määrä** nousi

vuonna 2021. Nämä tekijät yhdessä negatiivisen kokonaistuloksen kanssa johtavat korkeaan kokonaisveroasteeseen.

Suomi

Suomessa kannattavuus (pois lukien verovapaat myyntivoitot) kasvoi merkittävästi vuonna 2021 johtuen korkeammista saavutetuista hinnoista Generation-segmentin sähköntuotannossa. Positiivinen tulos tasoittui jossain määrin Consumer solutions -segmentin negatiivisella tuloksella, joka oli seurausta korkeista sähköostojen kustannuksista yhdistettynä heiluviin markkinahintoihin ja asiakasmäärän laskuun. Efektiivinen verokanta vuonna 2021 oli 19,3 %, ollen näin hieman Suomen nimellistä verokantaa alhaisempi. Efektiivisen ja nimellisen verokannan ero johtuu vähäisistä verovapaista osingoista sekä osuudesta osakkuus- ja yhteisyritysten voittoon.

Konsolidoidun verotettavan tulon positiivisen kehityksen seurauksena Suomeen maksamamme verot vuonna 2021 olivat 169 miljoonaa euroa (2020: 91 miljoonaa). Nousu johtui pääasiassa korkeammista maksetuista tuloveroista.

Suomeen maksettavat tuotantoverot vuonna 2021 kasvoivat johtuen poikkeuksellisen kylmästä viimeisestä vuosineljänneksestä, joka nosti lämmön tarvetta. Samaan aikaan korkeat sähkönhinnat kiihdyttivät sähköntuotantoa ja maakaasun käyttöä.

Ulkomaisille osakkeenomistajille maksettavista osingoista perittäviä lähdeveroja koskevat säännöt muuttuivat vuonna 2021. Verosopimusten verokantojen soveltamista koskevia vaatimuksia täydennettiin, ja tällä oli vaikutusta tilitettävien verojen määrään. Fortum Oyj:n maksamista osingoista tilitettiin korkeampi lähdevero, koska vaadittavan dokumentaation riittävytydestä alempien verokantojen soveltamiseksi ei ollut varmuutta.

Ruotsi

Ruotsissa kannattavuus nousi merkittävästi vuonna 2021. Pääasiallinen syy kannattavuuden nousulle oli noin 2,4 miljardin euron verovapaa myyntivoitto liittyen 50 prosentin omistusosuuden myyntiin ruotsalaisesta kaukolämpö- ja kylmäyhtiö Stockholm Exergi Holdingista.

Lisäksi muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa paransivat tulosta ennen veroja.

Ruotsin toimintojen efektiivinen verokanta oli -2,8 %, kun taas nimellinen verokanta Ruotsissa on 20,6 %. Efektiiviseen verokantaan vaikuttivat pääasiassa verovapaa myyntivoitto ja Fortumin Ruotsin toimintojen kuuluminen kahteen erilliseen verokonsolidaatioryhmään. Uniperin koko vuoden tuloksen yhdistäminen vuonna 2021 (9 kuukautta 2020) vaikutti maksettuihin veroihin ja tulokseen ennen veroja.

Omaisuuteen liittyvät verot vuonna 2021 olivat 6 miljoonaa euroa (2020: 24 miljoonaa). Omaisuuteen liittyvien verojen merkittävä lasku liittyy Ruotsin normaalin veroprosessin mukaisiin hyvityksiin, joilla kaikilla on sama tausta. Hyvitykset maksettiin Oskarshamnin ydinvoimalaitoksille ja ne koskevat aikaisempien vuosien kiinteistöveroihin liittyviä verotusarvon alentamisia.

Saksa

Fortum-konsernin Saksan toimintojen kannattavuus kehittyi negatiivisesti vuonna 2021 tuloksen ennen veroja ollessa -3,186 miljoonaa (2020: 269). Sen sijaan tuloverot nousivat merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2021 toiselta puoliskolta alkaen äärimmäiset markkinaolosuhteet johtivat verotettavan tulon kasvuun. Yksi selittävä tekijä tuloksen ennen veroja ja verotettavan tulon väliseen eroon on realisoitumattomien johdannaistulosten käsittelyn erot verotuksessa ja IFRS:n mukaisessa kirjanpidossa. Tuloveroihin sisältyvät ulkomaiset lähdeverot ovat samalla tasolla kuin edellisinä vuosina. Näiden vaikutusten seurauksena Saksassa vuonna 2021 maksetut tuloverot olivat 485 miljoonaa euroa (2020: 80 miljoonaa). Efektiivinen tuloverokanta 3,8 % (2020: 37,1 %) sisältää vertailukelpoisen voiton ulkopuolisia eriä, kuten johdannais-instrumenttien vaikutukset. Laskennallisten verosaamisten muutosten ja kirjaamatta jättämisen verovaikutukset laskivat efektiivistä tuloverokantaa. Efektiivisen tuloverokannan ja vertailukelpoisen efektiivisen tuloverokannan erosta kerrotaan tarkemmin Fortum-konsernia koskevassa osiossa Fortumin verokontribuutio vuonna 2021.

Fortum – maakohtaiset tiedot

Toimintamaat

Euroopan unioni

milj. euroa	Suomi			Ruotsi			Saksa			Itävalta			Belgia			Tanska		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Tulos ennen veroja	561	1 088	303	2 195	-66	383	-3 186	269	592	7	131	-	16	34	26	0	0	-7
Oman pääoman kirjanpidollinen arvo ¹⁾	6 531	6 702	6 704	6 295	6 564	3 284	55 682	55 904	1 002	0	0	-	920	920	920	38	38	44
Kertyneet voittovarot ¹⁾	7 137	6 279	5 707	3 928	1 566	2 649	16 686	14 816	138	0	0	-	83	69	38	50	52	42
Työntekijöiden määrä	2 377	2 370	2 234	1 755	1 752	985	4 906	4 925	68	1	1	-	3	2	2	187	192	194
Toiminnassa käytettävät varat ²⁾	4 158	3 808	4 130	10 920	10 728	4 125	3 714	3 833	5	0	0	-	0	0	0	110	118	118
Korolliset lainasaamiset ^{2, 3)}	6 322	4 555	2 553	1 616	1 358	710	11 357	4 976	0	0	938	-	795	889	1 025	0	0	0
Efektiivinen tuloverokanta	19,2 %	6,0 %	18,7 %	-2,8 %	-79,0 %	19,4 %	3,8 %	37,1 %	0,2 %	-9,7 %	0,0 %	-	23,6 %	25,4 %	29,7 %	0,0 %	-66,0 %	7,8 %
Kokonaisverokontribuutio	364	231	224	205	213	192	1 448	683	1	-1	0	-	5	4	3	11	12	13
Kokonaisverokanta	27,1 %	7,9 %	29,8 %	6,8 %	N/A	29,3 %	N/A	42,4 %	0,0 %	N/A	0,0 %	-	14,8 %	10,5 %	11,8 %	104,0 %	127,1 %	N/A
Tilikaudelta maksettavat verot																		
Tuloverot	107	34	42	100	53	80	485	80	2	-1	0	-	2	3	3	0	1	2
Tuotantoverot	43	39	52	1	4	3	5	8	0	0	0	-	0	0	0	3	3	2
Työllistämiseen liittyvät verot	3	2	1	46	37	13	67	48	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
Omaisuuteen liittyvät verot	15	15	14	6	24	30	3	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
Yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot	1	2	1	0	0	0	4	3	-2	0	0	-	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	169	91	111	154	118	126	564	139	0	-1	0	-	2	4	3	3	4	5
Tilikaudelta tilitettävät verot																		
Arvonlisäverot, netto	57	20	13	3	56	49	385	126	1	0	0	-	3	0	0	3	3	3
Arvonlisäverot, myynnit	1 730	718	562	738	598	341	16 277	7 171	2	0	2	-	3	0	0	13	13	13
Arvonlisäverot, hankinnat	1 674	699	549	735	542	292	15 893	7 045	1	9	9	-	0	0	0	10	9	10
Palkoista perittävät ennakonpidätykset	51	50	47	48	40	17	214	175	0	0	0	-	0	0	0	5	4	4
Valmisteverot	0	1	1	0	0	0	285	243	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
Lähdeverot	87	70	52	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	195	140	113	51	96	66	884	544	1	0	0	-	3	0	0	7	8	8

1) Verotuksen maakohtaista raportointia koskevien vaatimusten mukaisesti julkaisemme myös oman pääoman kirjanpidollisen arvon sekä kertyneet voittovarat maittain. Näiden tietojen esitystapa eroaa taulukon muista tiedoista siten, että ne esitetään maakohtaisesti yhtiöiden yhteenlaskettuna summana. Tämä kuvaa paremmin maakohtaisen oman pääoman tilannetta. Taulukon muut tiedot taas perustuvat konsernin yhdisteltyihin lukuihin.

2) Eliminoinnit maiden välillä eivät sisälly taulukon lukuihin.

3) Sisältäen käteisvakuudet.

Liiketoiminta	Tuotanto-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta sekä energiakaupankäynti laajemmalla asiakaspohjalla. Holding- ja rahoitus-toiminta.	Tuotanto-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta laajemmalla asiakaspohjalla. Holding-toiminta.	Tuotanto-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta sekä energiakaupankäynti laajemmalla asiakaspohjalla.	Energian varastointi.	Rahoitustoiminta.	Tuotanto-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta.
Emoyhtiö(t)	Fortum Oyj	Fortum Sweden AB	Fortum Deutschland SE, Uniper SE	-	-	Fortum Waste Solutions A/S
Tärkeimmät operatiiviset yhtiöt	Fortum Power and Heat Oy, Fortum Markets Oy	Fortum Sverige AB, Fortum Markets AB, Sydkraft AB, Fortum Waste Solutions AB	Uniper SE, Uniper Kraftwerke GmbH, Uniper Global Commodities SE	Kiinteä toimipaikka	Fortum Finance Ireland, Belgian Branch	Fortum Waste Solutions OW A/S
Maakohtaiset kommentit	Suomessa kokonaiskannattavuus ja maksetut verot nousivat merkittävästi vuonna 2021, maksettujen verojen nousu johtui korkeammista tuloveroista. Tuotantoverojen määrä nousi poikkeuksellisen kylmän viimeisen vuosineljänneksen ja sen aiheuttaman lisääntyneen lämmön tarpeen seurauksena.	Merkittävät verovapaat myyntivoitot sekä muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa vaikuttivat efektiiviseen veroasteeseen Ruotsissa. Omaisuuteen liittyvien verojen lasku liittyy Ruotsin normaalin veroprosessin mukaisiin hyvityksiin, ja ne koskevat aikaisempien vuosien kiinteistöveroihin liittyviä verotusarvon alentamisia.	Muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa vaikuttivat tulokseen ennen veroja. Kiinteistöjä koskeva varainsiirtovero 7,4 miljoonaa on netotettu edellisten vuosien varauksia vastaan ja ei siten näy vuoden 2021 maksetuissa omaisuuteen liittyvissä veroissa.	-	Belgian lainaportfolio on pysynyt vakaana vuonna 2021 tulojen ja verojen hieman laskiessa.	Toiminnan kannattavuus Tanskassa on matalalla tasolla samalla kun kokonaisverokontribuutio on vakaa.

Toimintamaat

Euroopan unioni

milj. euroa	Unkari			Irlanti			Malta			Alankomaat			Puola			Muut EU-maat		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Tulos ennen veroja	-138	59	-	95	78	81	11	20	-	-70	153	-17	366	35	-25	15	-20	33
Oman pääoman kirjanpidollinen arvo ¹⁾	91	232	-	12 913	12 913	12 222	362	359	-	7 391	7 759	6 507	374	374	401	1	124	119
Kertyneet voittovarot ¹⁾	-84	-164	-	661	450	377	-14	-11	-	209	-324	483	297	15	-6	-5	147	138
Työntekijöiden määrä	33	30	-	4	4	4	10	10	-	335	344	7	594	583	560	92	360	365
Toiminnassa käytettävät varat ²⁾	105	32	-	5	0	55	0	0	-	329	319	11	725	672	671	8	328	336
Korolliset lainasaamiset ^{2, 3)}	0	39	-	10 904	8 725	7 183	165	167	-	6 095	5 948	5 130	15	3	23	0	0	0
Efektiivinen tuloverokanta	42,4 %	12,5 %	-	12,6 %	13,8 %	12,9 %	34,9 %	8,0 %	-	153,4 %	8,1 %	-63,6 %	19,0 %	21,2 %	9,5 %	3,3 %	48,3 %	-27,1 %
Kokonaisverokontribuutio	26	11	-	11	11	9	0	2	-	116	45	21	28	53	27	2	14	22
Kokonaisverokanta	N/A	23,0 %	-	11,5 %	14,0 %	7,1 %	0,0 %	8,0 %	-	N/A	15,8 %	N/A	4,8 %	30,6 %	N/A	4,8 %	-20,6 %	17,3 %
Tilikaudelta maksettavat verot																		
Tuloverot	22	13	-	11	11	9	0	2	-	22	12	19	9	5	6	0	2	4
Tuotantoverot	1	1	-	0	0	0	0	0	-	10	5	0	0	0	0	0	0	0
Työllistämiseen liittyvät verot	0	0	-	0	0	0	0	0	-	8	6	0	2	1	1	0	2	2
Omaisuuteen liittyvät verot	0	0	-	0	0	0	0	0	-	2	3	0	7	7	6	0	0	0
Yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot	0	0	-	0	0	0	0	0	-	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	23	14	-	11	11	9	0	2	-	42	27	20	18	13	14	1	4	6
Tilikaudelta tilitettävät verot																		
Arvonlisäverot, netto	0	0	-	0	0	0	0	0	-	44	0	0	0	31	6	1	7	12
Arvonlisäverot, myynnit	276	116	-	0	0	0	0	0	-	626	286	0	252	204	198	3	29	37
Arvonlisäverot, hankinnat	314	125	-	0	0	0	0	0	-	582	296	0	272	173	196	2	22	24
Palkoista perittävät ennakonpidätykset	0	0	-	0	0	0	0	0	-	16	13	0	4	4	4	1	3	3
Valmisteverot	3	-3	-	0	0	0	0	0	-	14	4	0	5	4	3	0	0	0
Lähdeverot	0	0	-	0	0	0	0	0	-	0	1	0	1	1	1	0	0	0
Yhteensä	3	-3	-	0	0	0	0	0	-	74	18	1	10	40	13	1	10	16

1) Verotuksen maakohtaista raportointia koskevien vaatimusten mukaisesti julkaisemme myös oman pääoman kirjanpidollisen arvon sekä kertyneet voittovarat maittain. Näiden tietojen esitystapa eroaa taulukon muista tiedoista siten, että ne esitetään maakohtaisesti yhtiöiden yhteenlaskettuna summana. Tämä kuvaa paremmin maakohtaisen oman pääoman tilannetta. Taulukon muut tiedot taas perustuvat konsernin yhdisteltyihin lukuihin.

2) Eliminoinnit maiden välillä eivät sisälly taulukon lukuihin.

3) Sisältäen käteisvakuudet.

Liiketoiminta	Tuotanto- ja myyntiliiketoiminta	Holding- ja rahoitustoiminta. Palveluliiketoiminta kasvavalla asiakasmäärällä.	Vakuutusliiketoiminta.	Tuotanto- ja myyntiliiketoiminta, holding- ja rahoitustoiminta.	Tuotanto-, jakelu-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta.	-
Emoyhtiö(t)	-	Fortum Finance Ireland DAC	Ergon Holdings Ltd	Fortum Holding BV	Fortum Power and Heat Polska Sp. z o.o.	-
Tärkeimmät operatiiviset yhtiöt	Uniper Hungary Energetikai Kft.	Fortum Finance Ireland DAC	Ergon Insurance Ltd	Uniper Benelux NV, Fortum Finance BV (Fortum Finance Ireland DAC Dutch Branch tammikuusta 2022 alkaen)	Fortum Marketing and Sales Polska S.A.	-
Maakohtaiset kommentit	Muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa vaikuttivat tulokseen ennen veroja. Maksetut verot nousivat pääasiassa Uniperin koko vuoden tuloksen yhdistämisestä johtuen (9 kuukautta vuonna 2020).	Tuotot, mukaan lukien osinkotulot, verotetaan Irlannissa normaalin 12,5 % verokannan mukaisesti. Irlannilla on ulkomaisia sivuliikkeitä ja tytäryhtiöitä, joita verotetaan Irlannissa niiden maailmanlaajuisesta tulosta. Sivuliikkeen tai tytäryhtiön maksamat verot voidaan hyvittää Irlannissa tästä tulosta menevää veroa vastaan. Hyvitys poistaa tuloon muuten kohdistuvan kahdenkertaisen verotuksen, joka muissa maissa yleensä poistetaan vapauttamalla tulo verosta.	Malta soveltaa 0 prosentin tuloverokantaa, mutta väliytteisölainsäädännön mukaisesti tuotot yhtiöistä verotetaan normaalisti Saksassa.	Muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa vaikuttivat tulokseen ennen veroja. Verovapaa myyntivoitto Baltian liiketoimintojen myynnistä vaikutti efektiiviseen verokantaan. Tuloveroihin sisältyy osingoista maksetut lähdeverot.	Toiminnan kannattavuus Puolassa vaihtelee samalla kun maksettujen verojen määrä on vakaa.	Muihin EU-maihin sisältyy Viro, Ranska, Guernsey ja Espanja.

Toimintamaat

Euroopan unionin ulkopuoliset maat

milj. euroa	Norja			Venäjä			Yhdistyneet Arabiemiraatit			Yhdistynyt kuningaskunta			Yhdysvallat			Muut EU:n ulkopuoliset maat		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Tulos ennen veroja	57	9	53	455	404	312	-40	45	-	-824	-44	0	221	-38	-5	-31	41	-2
Oman pääoman kirjanpidollinen arvo ¹⁾	489	598	629	1 228	-1 009	1 050	137	160	-	110	-569	23	134	97	31	16	34	34
Kertyneet voittovarot ¹⁾	262	720	728	2 052	4 540	612	-23	-17	-	398	1 260	-7	35	-133	-7	-13	4	0
Työntekijöiden määrä	607	587	660	6 894	7 466	2 955	17	19	-	1 067	1 047	75	80	66	0	178	175	82
Toiminnassa käytettävät varat ²⁾	1 711	1 237	1 605	3 727	3 973	2 630	92	70	-	1 199	771	12	75	48	19	11	262	167
Korolliset lainasaamiset ^{2, 3)}	0	0	1	29	8	0	0	63	-	176	1	0	17	8	0	45	38	31
Efektiivinen tuloverokanta	22,6 %	51,4 %	25,3 %	19,1 %	23,7 %	18,3 %	0,0 %	0,0 %	-	21,8 %	19,3 %	9,8 %	24,2 %	33,3 %	0,0 %	-12,9 %	22,3 %	-50,0 %
Kokonaisverokontribuutio	33	56	74	331	276	182	0	0	-	258	108	4	36	7	0	10	6	3
Kokonaisverokanta	29,5 %	107,4 %	47,5 %	29,9 %	28,3 %	22,1 %	0,0 %	0,0 %	-	N/A	199,9 %	53,4 %	13,7 %	N/A	0,0 %	N/A	4,1 %	N/A
Tilikaudelta maksettavat verot																		
Tuloverot	11	11	20	99	84	51	0	0	-	0	0	0	29	4	0	1	1	1
Tuotantoverot	0	0	0	5	4	2	0	0	-	177	62	0	0	0	0	0	0	0
Työllistämiseen liittyvät verot	7	6	7	23	17	3	0	0	-	11	8	0	1	0	0	0	0	0
Omaisuuteen liittyvät verot	1	2	2	25	21	17	0	0	-	19	16	0	0	1	0	0	0	0
Yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot	0	0	0	0	0	0	0	0	-	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	19	19	30	152	126	74	0	0	-	209	88	1	31	5	0	1	2	1
Tilikaudelta tilitettävät verot																		
Arvonlisäverot, netto	0	24	24	152	128	101	0	0	-	0	0	1	0	0	0	8	2	0
Arvonlisäverot, myynnit	544	159	368	490	411	311	0	0	-	1 361	344	2	0	0	0	10	3	2
Arvonlisäverot, hankinnat	571	135	344	338	283	210	0	0	-	1 338	368	0	0	0	0	2	1	5
Palkoista perittävät ennakonpidätykset	14	13	19	16	14	7	0	0	-	26	20	2	3	2	0	1	1	1
Valmisteverot	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Lähdeverot	0	0	0	10	7	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Yhteensä	14	37	44	178	150	108	0	0	-	49	20	3	6	2	0	10	5	1

1) Verotuksen maakohtaista raportointia koskevien vaatimusten mukaisesti julkaisemme myös oman pääoman kirjanpidollisen arvon sekä kertyneet voittovarat maittain. Näiden tietojen esitystapa eroaa taulukon muista tiedoista siten, että ne esitetään maakohtaisesti yhtiöiden yhteenlaskettuna summana. Tämä kuvaa paremmin maakohtaisen oman pääoman tilannetta. Taulukon muut tiedot taas perustuvat konsernin yhdisteltyihin lukuihin.

2) Eliminoinnit maiden välillä eivät sisälly taulukon lukuihin.

3) Sisältäen käteisvakuudet.

Liiketoiminta	Myynti-, tuotanto- ja palveluliiketoiminta sekä kaukolämmön jakelu.	Tuotantotoiminta sekä sähkön ja lämmön myynti	Öljyn prosessointi, energiakaupankäynti sekä palveluliiketoiminta.	Tuotanto-, palvelu- ja myyntiliiketoiminta.	Energiakaupankäynti.	-
Emoyhtiö(t)	Fortum Forvaltning AS	PAO Fortum, PAO Unipro	-	IVO Energy Ltd	-	-
Tärkeimmät operatiiviset yhtiöt	Fortum Oslo Varme AS, Fortum Markets AS, Fortum Strøm AS	PAO Fortum, PAO Unipro	Uniper Energy DMCC, Uniper Energy Fujairah FZE	Uniper UK Limited, Fortum O&M UK Limited	Uniper Global Commodities North America LLC, Valo Ventures I LP Fund	-
Maakohtaiset kommentit	Toiminnalle tyypilliset vaihtelut vaikuttivat tulokseen ennen veroja. Maksetut verot ovat pysyneet vakaana.	Maksetut verot nousivat ja tulos ennen veroja parani pääasiassa Uniperin koko vuoden tuloksen yhdistämisestä johtuen (9 kuukautta vuonna 2020).	Toiminnalle tyypilliset vaihtelut vaikuttivat tuottoihin. Yhdistyneiden arabiemiirikuntien yritykset eivät kuulu yritysten tuloveron piiriin, koska Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa ei ole vastaavaa verojärjestelmää.	Muutokset suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyvissä arvoissa vaikuttivat tulokseen ennen veroja. Maksetut tuotantoverot nousivat johtuen pääasiassa poikkeuksellisesta polttoaineiden käytöstä.	Maksetut tuloverot nousivat ja tulos ennen veroja parani liiketoimintojen kasvamisen johdosta.	Muihin Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin sisältyy Intia, Ruanda ja Kanada.

Muut maksut yhteiskunnalle

Maksettavien ja tilitettävien verojen lisäksi maksamme yhteiskunnalle muita pakollisia veroluonteisia maksuja, jotka eivät ole korvausta saaduista tavaroista tai palveluista. Esimerkiksi vuonna 2021 maksoimme 47 miljoonaa euroa (2020: 43 milj. euroa) työnantajan lakisääteisiä eläkemaksuja. Olemme myös merkittävä osingonmaksaja. Fortumin hallitus esittää vuoden 2022 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2021 maksettaisiin osinkoa 1 013 miljoonaa euroa (2021: 995 milj. euroa). Suomen valtion osuus tästä olisi noin 514 (505) miljoonaa euroa.

Käynnissä olevat verovalitukset

Fortumissa oli vuonna 2021 meneillään verotarkastuksia. Aiempien tarkastusten perusteella Fortum on saanut tuloverotusta koskevia jälkiveropäätöksiä Belgiassa vuosilta 2008–2012. Aiempina vuosina Fortum on valittanut kaikista saamistaan jälkiveropäätöksistä. Oikeudellisen analyysin perusteella tilinpäätökseen ei ole kirjattu varausta Belgian vuosien 2008–2012 verotarkastusten osalta.

Ruotsissa Fortum jätti vuonna 2018 haastehakemuksen Tukholman käräjäoikeudelle. Yhtiö hakee Ruotsin valtiolta vahingonkorvauksia. Lisäksi Fortumilla on ollut Ruotsissa vesivoiman kiinteistöveroon liittyviä verovalituksia oikeuden käsiteltävinä samoin kuin valitus Euroopan komissiossa. Helmikuussa 2022 Fortum ei saanut valituslupaa Ruotsin korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

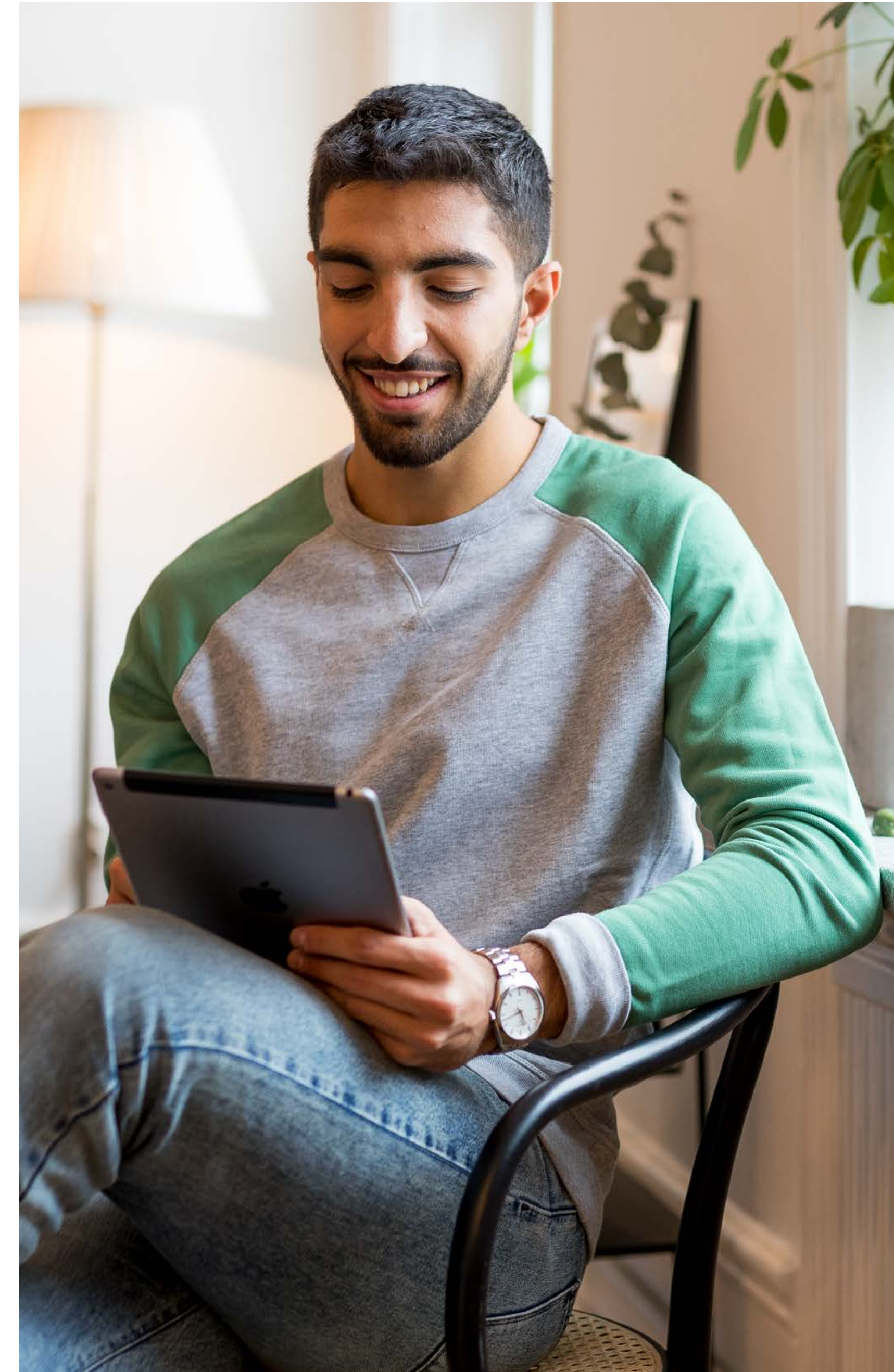
Lisätietoja on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 37 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

Tietoja alhaisen verotuksen maihin rekisteröidyistä yrityksistä

Fortumilla on joitakin yrityksiä niin sanotuissa alhaisen verotuksen maissa. Nämä yritykset on perustettu liiketoiminnallisista syistä, eikä niillä tavoitella verohyötyjä. Fortumilla on kokonaan omistettu captive-vakuutusyhtiö Guernseyllä. Lisäksi yhtiöllä on osuus Nature Elements Asia Renewable Energy and Cleantech Fund L.P. -rahastosta Caymansaarilla. Rahasto investoi tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Fortumin tytäryhtiöllä Uniperilla on vakuutusteknisistä syistä kokonaan omistettu captive-vakuutusyhtiö ja holdingyhtiö Maltalla. Uniperin tuotot näistä yhtiöistä verotetaan normaalisti Saksassa. Uniperilla on Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa kaksi oikeudellista yhteisöä, jotka liittyvät öljyn jalostukseen ja kauppaan. Lisäksi Uniperilla on Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa kokonaan omistettu palveluyritys. Nämä kaikki on perustettu liiketoiminnallisista syistä, ja niillä on paikallinen omaisuus ja henkilöstö. Uniperin tuotot Yhdistyneiden arabiemiirikuntien yrityksistä eivät kuulu yritysten tuloveron piiriin, koska Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa ei ole vastaavaa verojärjestelmää.

Fortumin tuotot ulkomaisista välilyhteisöistä verotetaan normaalisti Suomessa. Näistä toiminnoista maksettavat verot olivat 270 000 euroa vuonna 2021.

Keskeiset termit ja määritelmät ja linkkejä olennaisiin lisätietoihin

Nimi	Määritelmä
Tuloverot	Kaikki verot, jotka perustuvat yhtiön verotettavaan voittoon sekä tilapäisiin eroihin kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välillä IFRS-standardin IAS12 mukaisesti.
Kauden vero	Yrityksen tulovero, joka perustuu tilikauden verotettavaan voittoon IFRS-standardin IAS12 mukaisesti.
Laskennallinen vero	Yrityksen tulovero, joka perustuu tilapäisiin eroihin kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välillä IFRS-standardin IAS12 mukaisesti.
Efektiivinen tuloverokanta	Tuloverot / Voitto ennen veroja
Vertailukelpoiset tuloverot	Tuloverot +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta liittyvien oikaisujen, rahoituskuluihin – netto liittyvät oikaisut, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutukset.
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta	Vertailukelpoiset tuloverot / Vertailukelpoinen kauden voitto ennen veroja pois lukien vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.
Painotettu keskimääräinen tuloverokanta	Yhteenlaskettu summa jokaisen konsernin toimintamaan suhteellisesti painotetusta osuudesta tuloksesta ennen veroja kerrottuna kyseisen maan nimellisellä verokannalla.
Konserni/Fortum-konserni	Fortum Oyj tytäryhtiöineen ja Fortum-konserniin sidoksissa olevat yhtiöt ja yhteisyritykset.
Välillinen vero	Vero, jonka luonnollisen tai juridisen henkilön on maksettava julkishallinnolle toisen luonnollisen tai juridisen henkilön puolesta.
Voitto ennen veroja	Tilinpäätökseen kirjattu voitto ennen yrityksen maksamien tuloverojen vähentämistä.
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten voitoista/tappioista +/- vertailukelpoiset nettorahoituskulut.
Vero	Rahamäärä, joka on lain tai sopimuksen nojalla maksettava julkishallinnolle ilman, että siitä saadaan vastikkeeksi palvelua, ja joka on esimerkiksi yrityksen tuloveroa, tuotantoveroa, kiinteistöveroa, työnantajaveroa, arvonlisäveroa, varainsiirtoveroa tai muuta pakollista maksua.
Maksettavat verot	Verot, jotka yhtiön on maksettava tilikaudelta julkishallinnolle suoraan tai välillisesti yhtiön omasta puolesta. Tilikaudelta maksettavat verot sisältävät yhtiön tuloveron (ilman laskennallisia veroja) lisäksi tuotantoverot, työllistämiseen liittyvät verot, omaisuuteen liittyvät verot ja yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot. Tuotantoverot sisältävät myös osakkuusyhtiöiltä ostettuun sähkön hintaan sisältyvät verot.
Tilitettävät verot	Vero, joka yhtiön on maksettava julkishallinnolle toisen luonnollisen tai juridisen henkilön puolesta. Tilitettävät verot sisältävät arvonlisäveron, sähkön hinnassa asiakkailta perittävät valmisteverot, palkoista perittävät ennakonpidätykset ja lähdeverot.
Kokonaisverokontribuutio	Maksettavien verojen ja tilitettävien verojen summa. Kokonaisverokontribuutiolla mitataan julkistaloudelle suoritettavien verojen kokonaismäärää vuoden aikana.
Kokonaisverokanta	Maksettavat verot / Voitto ennen veroja lisättynä liikevoittoa rasittavilla veroilla. Liikevoittoon sisältyviä veroja ovat tuotantoverot, työllistämiseen liittyvät verot, omaisuuteen liittyvät verot ja yrityksen kuluksi kirjatut välilliset verot.
Muut maksut yhteiskunnalle ja yhteiskunnalta	Muut pakolliset veronluonteiset maksut, jotka eivät ole korvausta saaduista tavaroista tai palveluista.
Toiminnassa käytettävät varat	Korottomat varat sekä korolliset varat, jotka liittyvät Valtion ydinjätehuoltorahastoon (korottomat varat eivät sisällä rahoitukseen ja veroihin liittyviä eriä sekä varoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaissopimusten käypään arvoon arvostamisesta).

Linkkejä

Sisältö	Linkki
Fortumin veroperiaatteet (englanniksi)	► https://www.fortum.com/media/26398/download
Fortumin Toimintaohje	► https://www.fortum.fi/files/toimintaohje-suomeksi/download?attachment=
Yhteenveto Fortum-konsernin verotuksen hallinnoinnista (englanniksi)	► https://www.fortum.com/files/fortum-tax-governance-executive-summary/download?attachment
European Business Tax Forum (EBTF) (englanniksi)	► https://ebtforum.org/ttc/
Fortum ja Uniper etenevät yhteisten strategisten tiimien muodostamisessa	► https://www.fortum.fi/media/2021/05/fortum-ja-uniper-etenevat-yhteisten-strategisten-tiimien-muodostamisessa
EU:n tiedonanto – Yritysverotus 2000-luvulla (englanniksi)	► https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2430
EU:n avoimuusrekisteri – Fortum (englanniksi)	► https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=03501997362-71

Yhteystiedot:

tax.transparency@fortum.com